

FELIETONO

La Suferoj de juna Werther

de W. v. GOETHE

Trad. F. USINGER

La 19-an de aprilo.

Dankon por viaj du leteroj. Mi ne respondis, ĉar mi re-
tenis tiun ĉi folion (!), ĝis kiam mia eksigo de la kortego alve-
nis; mi timis, ke mia patrino sin turnos al la ministro kaj
malfaciligos al mi mian intencon. Sed nun okazis, mia eksigo
alvenis. Mi ne deziras diri al vi, kion malvolonte oni donis
ĝin al mi kaj kion la ministro skribis al mi; vi eklamentus
denove. La prinĉeredonto je la eksigo sendis al mi dukek-
kvin dukatojn kun parolo, kiu tuŝis min je larmoj; do mi ne
bezonas de la patrino la monon, pri kiu mi skribetis antaŭ
nelonge.

La 5-an de majo.

Morgaŭ mi foriros de tie ĉi kaj, ĉar mia naskiĝloko kuŝas
nur ses mejlojn de la vojo, mi deziras ankaŭ ĝin revidi, de-
ziras rememori la malnovajn, feliĉe traravitajn tagojn. Ĝuste
tra tiun pordon mi eniros, tra kiu mia patrino kun mi elve-
turis, forlasante la intimajn ejojn post la morto de mia
patro por enkaĝigi sin en urbon netolereblan. Adiaŭ, Vil-
helmo, vi aŭdos pri mia iro.

La 9-an de majo.

Mi finis la migradon al mia naskiĝejo kun ĉia pieco de pli-
grimanto, kaj multaj neatenditaj sentoj min tuŝis. Apud la
granda tillo, kiu staras kvaronhoron de la urbo al S..., mi
haltigis, eliris kaj igis la poŝiston forveturi por piedirante
ĝui ĉiun memoron tute nove, vive, laŭ mia koro. Jen mi
staris sub la tillo, kiu antaŭe, kiam ĝi estis knabo, estis
celo kaj limo de miaj promenadoj. Kiel malsame! Tiam
en mia feliĉa malklereco mi deziris eliri en la nekonian
mondon, kie mi esperis por mia koro tiom da nutraĵo, tiom
da ĝuo, por pleniĝi kaj kontentiĝi mian celantan, sopran-
bruston. Nun mi revenas el la vasta mondo — ho amiko
mia, kun kion da disbatitaj esperoj, kun kion da detruitaj
intencoj! Mi vidis la montaron kuŝantan antaŭ mi, kio
milfoje estis la objekto de miaj deziroj. Horojn mi povis
sidadi tie kaj deziregi, ke mi estu transe, kun intima animo
perdiĝi en la arbaroj, la valoj, kiuj prezentis sin al miaj oku-
loj tiel amike krepuŝkantaĵ; kaj kiam mi devis reiri je fik-
sita tempo, kun kia indigno mi forlasis la lokon karan! —
Mi pliproksimiĝis al la urbo; ĉiuj malnovaj konitaj ĝar-
dendometoj estis salutataj de mi, la novaj estis antipatiaj al
mi, kiel ankaŭ la ŝanĝoj krome faritaj. Mi eniris la pordegon,
kaj tamen retrovis bone la vojon. Karulo, mi ne volas de-
taile priskribi; tiom ĉarme kion mi troviĝis, tiom unuforma
farigis la rakonto. Mi decidis loĝi apud la foirejo, ĝuste
flanke de mia malnova domo. Alirante mi rimarkis, ke la
lerneja ĉambro, kie honesta maljunulo amasigis sin infan-
tecon, la larnojn, la pezecon de l'animio, la korimon, kiujn
mi eltenis en la ĉambraco. — Mi faris nenian paŝon, kiu ne
estis rimarkinda. Pilgrimanto en la sankta lando ne trovas
tiom da lokoj de religiaj memoroj kaj lia animo apenaŭ estas
tiel plena je sankta emocio. — Ankoraŭ unu por mi! Mi iris

(1) t. e. la letero de la 24-a. de marto. Rim. de la Trad.

mal-supren de la rivero ĝis ia farmobieno; tio altempe ankaŭ
estis mia vojo, kaj la ejoj, kie ni knaboj ekzercis nin naski
plej multe da saltoĵ de plataj ŝtonoj en la akvo. Mi tiom
vigle memoras, kun kiel mirindaj supozoj mi, iafoje starante
kaj rigardante, sekvis la akvon, kiel aventuraj mi prezentis
al mi la regionojn, kien ĝi nun fluos, kaj kiel baldaŭ mi tro-
vis tie limojn de mia fantazio; kaj tamen ĝi devis flui pli
malproksimen, ĉiam pli malproksimen, ĝis kiam mi tute
perdiĝis en la rigardado de nevidebla malproksimeco. —
Vidu, karulo, tiel limigitaj kaj tiel feliĉaj estis la majestaj
prauloj! Se Ulrso parolas pri la nemezurita maro kaj pri
la senfina tero, tio estas tiel vera, homa, intima, malvasta
kaj sekreta. Kion utilas, ke ni nun povas paroli kun ĉiu ler-
nanta knabo, ke ĝi estas ronda? La homo nur bezonas mal-
multajn terbutlojn por ĝui tie, pli malmultajn por sube
ripozi.

Nun mi estas tie ĉi en la princa ĉaskastelo. Oni ankoraŭ
povas tute bone vivi kun la sinjoro, li estas verema kaj
simpla. Strangaj homoj estas ĉirkaŭ li, kiujn mi neniel kom-
prenas. Ili ne ŝajnas esti fruponoj kaj tamen ne aspektas
kiel honestaj homoj. Kelkfoje ili ŝajnas al mi honestaj kaj
tamen mi ne povas fidi al ili. Kio plue ĉagrenas min, estas,
ke li ofte parolas pri aferoj, kiujn li nun aŭdis kaj legis, kaj
ĝuste de tiu vidpunkto, kiel la alia prezentis tiin.

Ankaŭ li ŝatas miajn prudenton kaj talentojn pli ol tiun ĉi
koron, kiu tamen estas mia sola fiero, kiu sola estas la fonto
de ĉio, de ĉu forto, ĉiu feliĉego kaj de ĉiu mizero. Ha, kion
sciās mi, povas scii ĉiu, mian koron havas mi sola.

La 25-an de majo.

Mi havis ion farotan, pri kiu mi volis nenion diri al vi, ĝis
kiam ĝi estos plenumita: nun, kiam ĝi ne realiĝas, estas
same bone. Mi intencis iri en la mision; tio longtempe tenis
mian koron. Tial precipe mi sekvis la princon ĉi tien, kiu
estas generalo en la servo de... Promeneante mi malkovris
al li mian intencon; li malkonsilis de ĝi, kaj ĝi estus pli mia
pasio ol ĥimero, se mi ne aŭskultus lin.

La 14-an de junio.

Diru kion ajn vi deziras, mi ne povas plu restadi. Kio
estas mia tasko ĉi tie? Mi enuas. La princo zorgas pri mi
kiel eble plej bone, kaj tamen mi ne estas en konvenaj
kondiĉoj. Funde mi havas nenion komunan. Li estas sprita,
sed tute ordinara viro; lia ankaro ne amuzas min pli ol se
mi legas boustilan libron. Ankoraŭ semajnon mi restos kaj
tiam ree vagos. La plej bona, kion mi faris tie ĉi, estas mia
desegnado. La princo sentas en la artu, kaj sentus pli an-
korau, se li ne estus limigata per la abomena sciencia karak-
tero kaj per la laŭregula terminaro. Kelkfoje mi grincigas
dentojn, kiam mi kondukas lin kun viva fantazio al naturo
kaj artu kaj li per unu fojo pensas esti prava, se li interrom-
pacas per stampita fake esprimo.

La 16-an de junio.

Jes certe, mi estas nur migranto, pilgrimanto sur la tero!
Ĉu ne ankaŭ vi?

La 18-an de junio.

Kien mi iros? Tion mi malkovru diskrete al vi. Du semaj-
nojn mi ankoraŭ devas restadi ĉi tie kaj tiam, mi imagis, ke
mi vizitos la minojn en...; sed tute ne estas verajo, mi nur
deziras pli proksimen al Ĥanjo: jen ĉio. Kaj mi ridas pri
mia propra koro — kaj faros laŭ ĝia deziro.

(Dairigola).

◦ ESPERANTISMO ◦

AL NIA LEGANTARO

Ni rememorigas al niuj legantoj, ke ni deziras la kunlaboradon de kiel eble plej multaj samideanoj por la redakto de la rubriko « Esperantismo ». Ne necese estas skribi leterojn : plej ofte sufiĉas poŝtkarto. Ni plezure entreprenos ĉiujn informojn pri nia movado, sed kompreneble ni devos kelkfoje resumi, ĉar mankas al ni loko. Ni rekomendus al helpantoj la precizecon ; ili devolu indiki la daton de ĉiu fakto (parolado, kurso, k. t. p.), la devenon de ĉiu informo. Por artikoloj en naciaj ĵurnaloj oni sendu al ni, se ne la ĵurnalon mem, almenaŭ ĝian titolon kaj daton, la nomon de la urbo, kie ĝi aperas, kaj resuman enhavon de l'artikolo. Plue, kiam komitato organizas nacian aŭ provincan kongreson aŭ eĉ feston iom gravan, estas konsilinde konigi al nia redakcio kiel eble plej frue la daton kaj programon de tiu okazontaĵo. Tiel reklamo ne estas vana por la sukceso. Senutile diri, ke ni poste danke ricevos iom detalan raporton pri tiuj manifestadoj de nia vivado. Ĉiuj korespondantoj devas alveni antaŭ la 12a kaj 27a de ĉiu monato al la adreso : « Esperanto », rue de la Bourse, 10, Genève, Svislando.

KRONIKO

Novaj grupoj kaj societoj. — En *Capodistria* (Istrio, Aŭstrio) oni formis komitaton por la propagando de Esperanto kaj U. E. A. en tiu regiono — P.

En *Berlin*, la Esperanto-Gruparo fondita la 23 jan. kunigis krom du l'berstudentaj sektejoj, ĉiujn 16 grupojn nun ekzistantajn en Berlin kaj ĉirkaŭaĵo. Prez. : S-ro adv. Schiff. — O. F.

En *Romans* kaj *Bourg* (Franc.), societo « Bona Stelo ». — R. kaj B. P.

En *Spa* (Belgio), fondiĝis grupo kun pli ol 100 membroj. Tiu rezultato estas ŝuldata al la vigilaj klopodoj de Sino Biske, ĉar antaŭ kelkaj monatoj, Esperanto estis tie tute ne konata.

En *Göttingen* (German.), unuigo « Espero ». — G. E.

En *Wongrowitz* (German.), fondita de S-ro P. Theel. — G. E.

En *Berlin*, katolika societo; prez. : S-ro Fromm. — F.

Novaj kursoj. — En *Corrigliano* (Ligurio, Ital.), ĉe la urbaj lernejoj nova kurso de S-ro Schmucker, de la Liguria Esp. Instituto. — S.

En *Genova* (Ital.) novaj kursoj ĉe la urbaj lernejoj, sub la aŭspicioj de la Liguria Instituto. — S.

En *Borgo* (Finnl.), du kursoj kun 60 partoprenantoj : unu por Finnaj (Fino Loenberg kaj S-ro Soldan); alia por Svedoj (Fino Andersen kaj S-ro Wahlbeck). — W. W.

En *Bourg-de-Péage* (Franc.), ĉe la unuagrada supera lernejo. — P.

En *Szabakca* (Hungarl.), gvidata de Fino de Zarag, instruistino. — Z.

En *Zolkiew* (Galicio, Aŭstrio) post propaganda vespero. — E. H.

En *Ufa* (Rusujo) kun 40 lernantoj, S-ro V. V. Zavyalov. — F.

Francujo : la Burgonja Federacio ĵus prezis aŭson kun listo de la kursoj en jenaj urboj : *Autun, Auxerre, (5), Auxey-le-Grand, Beaune (5), Bourg (4), Chalon-sur-Saône, Le Creusot (2), La Crost, Dijon, (3), Lons-le-Saunier, Lons-le-Vaucou, Meursault, Pont-de-Vaux, Saint-Germain-du-Bois, Saint-Nicolas-les-Cîteaux, Saigny-les-Beaune (4), Tonner (3).*

Germanujo : en *Bad-Reichenhall, Ludwigshafen* (supera), *Charlottenburg (2), Werdau, Esslingen, Bamberg* (supera), *Berlin (3), Breslau (4), Einbeck, Elberfeld, Erlangen, Godesberg, Hamburg (3), Kattowitz O.-S., Kolmar i. E., Lübeck, Petite, St.-Ingbert, Tilsit* (supera). — G. E.

Kunveno kaj festoj. — En *Trieste* (Aŭstrio), la 13. januaro, festeno de la « Rondo Esperanta ». Kanto, deklamoj, danco. — P.

En *Barrow in Furness* (Angl.), 5 jan., oka jarfesteno de la Esp. Societo. Koncerto parte Angla, parte esperanta. Ĉeestis 52 personoj. Neesperantistoj petis pri ripetado. — W. H. S.

En *Rotterdam* (Nederl.), la 7 jan., unua jarkunveno de la laborista klubo « L'Espero... » Sukceso promesplena por la estonto. — F. P.

En *Bordighera* (Ital.), 6 jan., ĉiujara festeno por interrilatigi la Esp.-istojn de la Riviera. Estis reprezentataj 7 nacioj. La proksima kunveno okazos en Nice. — D.

La grupo en *Roanne* (Franc.), la 7 jan., reelektis sian komitaton. Prezidanto : S-ro instruisto A. Paire ; Sekretario : S-ro L. Maillet, Stenografisto, 88, rue du Commerce. — M.

En *Santa Coloma de Farnès* (Hispan.), 7 jan., festeno de la grupo. 30 partoprenantoj ; multaj paroladoj, inter kiuj ĉe la unbestro. Bona propaganda rezultato. — V. L.

En *Samos* (Turkujo), la 22 jan., jara balo de la « Samosa Esperanto-Societg », sub la patronado de la Geprincaj Moŝtoj de la insulo. — S.

En *Genova* (Ital.), la 17 dec., Zamenhola datreveno festita de la ĝenova Unuigo kun ĉeesto de aĥsocietanoj kaj de jurnistoj. — S.

En *Göttingen* (German.), 4 febr., propaganda vespero, en kiu ĉeestis 20 samideanoj el Braunschweig, Hanover, Kassel, Einbeck. Parolado de S-ro Reinking, ekspoziciejo « Göttinger Tageblatt » tre fervore kaj detale raportis pri tiu manifesteno. Novan kurson gvidas S-ro H. Steinberg. — S.

En *Spa* (Belgio), Sukcesplena festo la 14 de jan., koncerto, kantoj ; en dua parto paroladis S-ro Mathieux (Bruselo) kun lumblidoj pri Esperanto kaj Esperantismo.

En *Ufa* (Rusujo), 17-18 jan., ekspoziciejo el la kolekto N. Foss. : 100 libroj, specimeno de 87 gazetoj, preskaŭ 700 P. k., el ĉiuj landoj, reklamoj, dokumentoj ĉiuspecaj, k. t. p. Pli ol 200 vizitantoj, el kiuj multaj fariĝis adeptoj. Multe da ĉeleĉaj ŝlosiloj disdonitaj. Favore raportis la gazeto « Ufimskij Vestnik ». — F.

Paroladoj. — En *Londono*, S-ro P. Blaise, ĉe la Emma-nuel Club, pri U. E. A. — B.

En *Zolkien* (Galicio, Aŭstrio), S-roj S. Lazica kaj W. Giercuskiewicz, el Lodz, aranĝis propagandan vesperon en la ejo de la pola Societo « Sokol », la 28 jan. — E. H.

Paroladvojaĝo Privat. — Nia komitatano kaj kunlaboranto Privat faris novan sukcesan serion de paroladoj en Germanujo, Rusujo kaj Aŭstrio.

S-ro Privat sinsekve paroladis en *Dresden* (9 jan.), *Breslau, Krakow, Leov, Ĥarkov* (en fermita kunveno, ĉar nur tia estis permesita), *Moskvo* (koncert-parolado antaŭ pli ol 1.000 personoj). *Peterburgo* (fermita kunveno), *Varsovio* (fermita kunveno kun la ĉeesto de D-ro Zamenhof, kiu varme dankis la paroladinton kaj instigis al multopa veturado Ĥrakovon) *Vieno, Budapeŝto*. En *Peterburgo* S-ro Privat vizitis ĉefministron de Rusa Imperio, S-ron Kokovzov, laŭ la petoj de Moskvaj kaj Peterburgaj Esperantistoj, kiujn oni ĉie malsupas pro la Postnikova afero. La ĉefministro de Rusujo certigis, ke neniel oni rajtas kulpigi la Esperantan movadon pro la afero Postnikova, kiu al Esperanto tute ne rilatas. Li diris, ke rusaj Esperantistoj povos re-fondi la « dissolvitajn » grupojn elektante taŭgan intertraktanton inter ili kaj la rusa registaro.

Estas superflue atentiĝi pri la graveco de tiu vizito por niaj rusaj samideanoj.

Pro manko de loko ni kompreneble ne povas detale raportiti pri ĉiu parolado ; pro la sama kaŭzo ni ne povas represii la

ofte longajn raportojn, kiujn ni ricevis de entuziasmiglitaj samideanoj. Ni nur citos kelkajn liniojn el unu el ili.

« S-ro Privat prezentis al la publiko longan, belan, senegalan parolon, kin estis plena je sagaj alegorioj, spritaj komparoj, interesaj faktoj el lia vojaĝo, ktp. La ĉefi penso de lia flua, ĉarma parolo estis Esperantio, kun ĝia bona organizo kaj servoj. Ĝi ja estas tiu bela idealo, pro kiu ni batalas, kvintesenco de la tuta nia afero !

S-ro Privat ĉiam akcentis, ke la lingvo vivas en sia uzado, ke ĉe ĉiutage uzado de la lingvo estas pli grava, ol multaj bonaj paroloj. Bedaŭrinde tiun maloftan, ĝojigan parolon oni ne povas prezenti ĉi tie ĉe konekte, ĉar ĝi estis tiel ampleksa, multkolora, diversepensita : jen vian oreton karessas belaj vortoj pri humaneco, pri idealoj de homaro, jen konvinkantaj faktoj el vivo de Esperantio iusligas vin tuj kaj ĉiam resti ĝia fidela ano, jen iu alia ero de la parolo plenigas vian koron je plej bonaj sentoj.

Paroladvojaĝo Parish. — La 18-an de jan. en *Le Locle* (Svisl.) organizita, en la urba teatro, de la loka Delegito kun la helpo de la Kinematografio « Central » kin prenis ĉiujn elpezojn sur sin. S-ro Parish parolis dufoje posttagmeze al la infanoj. Ĉeestis 700 la unuan fojon kaj 200 duan. La enirbiletoj (fr. 0.20) estis venditaj en la lernejoj kun permeso de samideano S-ro A. P. Dubois, Lernejdirektoro. Vespere la parolado okazis sub la auspicioj de la oficiala komerca Konstantaro kaj de la privata Societo de komercaj interesoj. Ĉeestis proksimume 400 personoj. S-ro Durcommun Prez. de nia Esp. grupo klarigis, ke la parolado estas organizita dankal U. E. A. pri kin li donis kelkajn utilajn informojn. Varma aplaŭdo. S-ro Humbertet bonege tradukis la paroladon, kin certe estis la plej bona propagando iaman farita en nia regiono. — T. R.

En *Nancy* (Franc.) 19 jan., 250 personoj ; en *Esslingen* (Germ.) 23 jan. antaŭ 200 personoj ; en *Stuttgart*, dufoje, antaŭ 850 personoj entute ; en *Wiesbaden*, 24 jan., 400 ĉeestantoj ; en *Worms*, 24 jan., dufoje, kun sume 800 aŭskultantoj ; en *Aachen*, 5 febr. en Kurhaŭs, 150 personoj.

Regionaj Esperantiaj kunvenoj. — *Trieste.* — La kunveno okazis la 12 jan. Post la raporto de la Delegito, aprobita, la kunveno alprenis la rezolucion, kin oni trovos en la rubriko « Organiza demando ». Ĝi ankaŭ decidis eldoni gvidolibron kaj gvidlibron de Trieste.

Dresden. — La kunveno okazis la 28 jan. en Stadtkafe. Ĝi komencis per la distrikta kunveno de Saksujo, ĉe kin ĉeestis Del. el diversaj saksaj urboj. La Distrikta Delegito raportis pri sia agado kaj la stato de U. E. A. en Saksujo ; li komencos specialajn klopodojn por elektigi Del en la urboj, kie U. E. A. ne estas ankoraŭ reprezentata. Post diversaj diskutoj, la ĉeestantoj esprimis al la estraro de U. E. A. sian dankon pro la celkonscia laboro de U. E. A.

Cape-Town. — Okazis la 6 de dec. 1911. Post la raporto de la Del. kaj diskutato, oni akceptis unuanime : 1° Ke la membraro de U. E. A. kunvenu ĉiumonate, en centra loko, por interparolado ; 2° Ke estu permesate inviti al la kunvenoj ne-esp-ianojn por ke ili ek konu U. E. A. Per vodonado S-ro Clark estis elektata Del, kaj S-ro Hayhow Videtel. La Del. poste starigis la necesajn konsulojn kaj tri Subdel.

Peterburgo. — La kunveno okazis la 31 jan. La Del. konsultis la rimarkindan plimultiĝon de la Esp-ianoj en Peterburgo ; la necesaj konsuloj estis elektataj ; gvidolibroj estas en preparo. S-ro Lorenzon raportis pri la vizito de fremduloj kaj speciale la vizito de S-ro H. Bolingbroke Mudie kun ses samlandanoj. La Del. rememorigis pri la Kongreso de U. E. A. kaj ĝiaj deziresprimoj. Post la raporto pri la regiona kaso kaj diversaj rimarkoj, la kunveno estis finata.

OKAZONTAJ KUNVENOJ

Esperantista Kalendaro

Aprilo (13-14). — Kongreso de la S. F. P. E., kongreso de la Esp. Federacio de la Pariza Regiono en *Parizo*.

Majo (26-28). — Kvina kongreso de Brita Esperanto-Asocio en *Portrush*.

Majo (26-28). — Kvara kongreso de Danaj Esperantistoj en *Vejle*.

Julio (27-31). — Kongreso de Germana Esperanto-Asocio en *Danzig-Zoppot*.

Aŭgusto. — Tria internacia katolika kongreso en *Budapeŝto*.

Aŭgusto (14-18). — Oka kongreso de Esperanto en *Krakovo*.

Aŭgusto (14-18). — Tria kongreso de U. E. A. en *Krakovo*.

Aŭgusto. — Unua hungarlanda kongreso Esperantista en *Budapest*.

DIVERSAĴOJ

* *Esperanto-Martiroj en Ĥinjo.* — Nia Del. en Ŝanghai skribas al ni la jenan leteron :

... Dankal la graveco de U. E. A. kaj helpo de kelkaj samideanoj de ĉi tiu ĉi regiono nia afero progresis tiel, ke mi povis varbi kelkajn Esp-ianojn en Ŝanghai kaj alioke. Lastajn monatojn revolucio okazis en tuta Ĥinjo. Tio nature ne havas rilaton kun nia afero, se ne per tio ke komunikadoj per ĝi prokrestitiĝis. Sed, malte ille ! la jeno okazis al niaj kolegoj : Miaj energiaj helpantoj estis S-ro M. Vu, societestro en Mukden kaj S-ro Soong, societestro en Changchowfu, tre laboremaj samideanoj. La 15-an de decembro S-ro Soong estis mortigata de iu nekonato. Sed ĉiuj unuvocite diris, ke pri tio estas kulpa la tiera urbestro, kin malkaŝe diris : « La Esperanto estas kaŭzonta revolucion ». Pife, S-ro Vu havas saman dangeron. La urbestro volis aresti lin, dirante, ke li estas revoluciano, ĉar li adoras Tolsioj kun Esperanto ! S-ro Vu sin kaŝis en nekonata loko kaj mi de longe ne povas kun li korespondi... Mi esperas, ke iom post iom ni estos sur pli feliĉa vojo....

* *S. f. p. E.* — Laŭ lasta statistiko (1 Jan. 1912), la franca societo por la propagando de Esperanto enhavas 10 federaciojn, 167 grupojn, el kiuj 18 sendependaj, kaj 8.385 membrarojn.

* *B. E. A.* — Nia Prezidanto, S-ro H. Bolingbroke Mudie fariĝis prezidanto de la *British Esperanto-Association*, anstataŭ K-to J. Pollen, kin post sep jaroj de prezidanteco kaj senlaca laborado por Esperanto ne nur en Britujo, sed en la Britaj Kolonioj, rezignis sian oficon, kompreneble konservonte al nia movado sian apogon kaj kunlaboron.

TRA LA GAZETARO

* *Le Monde Esperantiste* (Jan. 1912).

Sub titolo *Esperanto ĉe la Laboristoj* (A. Fréchas) :

«.... Se iafoje interfratiĝo regos en la mondo, ĝi estos ŝuldira al plena edukado de la popoloj kaj ne nur simple al instruado de ia ajna artefarita lingvo ; ĉar, se Esperanto havas la povon alproksimigi la estajojn kaj helpi al ili pli bone interkompreni unu la alian, ĝi ne havas tiun ŝanĝi iliajn karakteron kaj temperamenton. Ĝi ankaŭ ne havas la povon forigi de inter la homoj la malamojn, kiuj ilia dividas, la pasiojn kaj malvirojn pro kiuj ili suferas kaj ĉiujn tiujn ĉi anstataŭigi per virtoj. Do, se morgaŭ ĉiuj popoloj de la tero konus Esperanton, la bataloj inter nacioj tamen ne estus solvitaj. La edukado valoro, kin oni povas eliri el la kono de tiu internacia lingvo estas verdire reflektita kaj ĝi estas nepriatentinda ; la lernado de Esperanto havas nur efikon kunhelpeman en la edukado de la popoloj, sed estas eraro ĝin konsideri kiel solvon... »

* *Verda Standardo* (Jan. 1912), oficiala organo de la Hungarlanda Esp. Societo, havas de nun S-ron P. Robicesek kiel

redaktoron, anstataŭ S-ro de Marich. La gazeto anoncas, ke tre vigla estas nun la Esp. movado en Hungarlando; Esp. Kongreso okazos en Budapest dum somero.

.. *Itala Esperantisto* (Dec. 1911), anoncas kontentigajn progresojn de nia movado en Italio. La Itala Esp.-Asocio baldaŭ kalkulos nŭl membrojn.

.. *La Kultur* estas nomo de nova gazeto de bohema laboristaro Ĥsp. en Aŭstrio, redaktata ĉeĥe kaj Esperante. Ĝia unua celo estas « la praktika uzo de Esperanto en servoj de internacia socialismo ».

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

OFICIALA INFORMILO

Statistiko.

Jen la movado de la korespondantoj ĉe la C. O. de U. E. A., dum la monato januaro.

Ricevitaj	Mandatoj	Forsenditaj
1.536	327	1.407

Tuta sumo : 3.340 (sen la jarlibroj). Antaŭa monato : 2.938. Antaŭa jaro (sama monato) : 3.232.

LA DIREKTORO.

Financoj.

Kontoliro de U. E. A. de Januaro 1912

<i>Debito</i>	Sm.	<i>Kredito</i>	Sm.
Oficejo kaj Materialo	107 32	Kotizaĵoj	518 85
Salajtoj	162 46	Dumvivaj membroj	20 00
Korespondado	73 64	Subtenantoj	49 50
Presado de la Jarlibro	684 84	Aprobantoj	1 46
Presajtoj	138 26	Esp. Entreprenoj	37 11
Afranko de Jarlibroj	264 83	Anoncoj	45 00
Diversaj kontoj	6 30	Saldo	765 73
	<u>1.437 65</u>		<u>1.437 65</u>

Debito	Fakaj Kotizaĵoj	Kredito
Sm.	Sm.	Sm.
Laborista Fakoj	33 08 Interŝanĝa Fakoj	49 52
Virina Fakoj	33 84 Laborista Fakoj	3 50
	66 92 Virina Fakoj	9 00
	Saldo	34 90
		66 92

Subtenantaj Membroj (4-a. listo) :

121. *F. Tierack*, Sao-Leopoldo; 122. *Sanchez*, Valencia; 123. *A. Mello*, Rio de Janeiro; 124. *J. Quetoz*, Rio de Janeiro; 125. *G. Linziger*, Duisburg; 126. *L. Fuhrmann*, Düsseldorf; 127. *W. Schnitz*, Altenessen; 128. *J. Martin*, Nice; 129. *P. Proctor*, Brisbane; 130. *R. Lorenson*, Peterburgo; 131. *Le Duitgou*, Cherbourg; 132. *F. Rohden*, Essen-Ruhr; 133. *Th. Christen*, Bern; 134. *H. Grieman*, Rostov-Don; 135. *A. Krzyżewski*, Zabor; 135. *Tiard*, Paris; 137. *J. Wilson*, Hillesdon; 138. *N. Ieano-Bruno*, Petersburg; 139. *J. Garcin*, Castebiane; 140. *E. Webber*, Invercargill; 141. *R. Mackinnon*, Invercargill; 142. *A. Stupin*, Moskva; 143. *Richardson*, Bruselo; 144. *F. Mathieux*, Bruselo.

Kontrolado de la Kalkuloj.

La subskribintoj, Rousseau Théophile, Delegito de U. E. A. en Dijon, kaj Eyrot, J.-M., Delegito de U. E. A. en Chambéry, kontrolinte la kalkulojn de Universala Esperanto Asocio en ĝia sidejo, 10, rue de la Bourse, Genève, certigas, ke ili trovis ĉion en ordo kaj konforma je la kalkulibroj.

Genève, la 28-an de decembro 1911,

Subskribis : Th. ROUSSEAU, J.-M. EYROT.

Novaj Del. Vic. kaj Subdel.

CASTELLANE (Francujo, Basses-Alpes). — D. : Joseph Garcin, negocisto-urpkonsilisto, Grande-Rue.

CHATELON-SOUS-BAGNEUX (Francujo, Seine). — D. : Henri Nonin, 20, Avenue de Paris.

DÜRRENNERSDORF (Germanujo, Saksujo). — D. : Gerhard Jachne, ingeniiero.

EMAU (Germanujo, Saksujo). — D. : Paul Reimann, skribisto, Ebersbacher Seite 294.

HABANA (Antiloj, Cuba). — VD. : J. M. de Villa, Lonja del Comercio 423 (poŝtadr. : Apartado 1.357).

LUZERN (Svisujo). — D. : F-ino Luisa Erasmi, Sempachertasse, 19.

OSWIECIM II (Aŭstrio, Galicio). — D. : F-ino Maria Malinowska, Spa (Belgiujo, Liège). — D. : S-ino Steinhuse-Engel, 18, Bd des Anglais, VU. : S-ro Grosjean, rue du Progrès.

VERDAU (Germanujo, Saksujo). — D. : Franz Salzbrenner, frakulturisto Seelingstadt b./Verdau.

Ŝanĝoj.

CHAMEROT (Belgiujo, Hainaut). — D. : Lambert Delvaux, prof. en la reĝa Ateeno, 23, Boul. Joseph II. — ЕСКРИЗЕН (Nederland, Nord Hollande). — D. : Andries Rykentzon, Semeynstr, 66. — ERLANGEN (Germanujo, Bavarujo). — D. : Hermann Barnack, stud., phil. Süd. Stadmauerstr., 4. — HUYERSUM (Nederland, Hilversum). — D. : J.-F.-E. von Roemer, Villa « Gooiheim », Bushuweg-midweg, 14. — KAIRŌ (Egiptujo). — VD. : L. Cirilo Atkins, regist. oficisto, Sharia Kelaui, 7, Avenue Choubra. — KEELN A./Rh. (Germanujo, Rheinland). — VD. : Aug. Junker, Hohestr, 26. — NOWO-MINSK (Rusujo, Polujo). — D. : Joselo Chankowski, ŝtatoficisto. — PENIEUX (Francujo, Dordogne). — André Jubert, 34, Cours Fecelon. — PORTH AMBOY (Usono, N. J.). — SD. : H. W. Fisher, ingeniiero, Stand. Und. Cable Co. — RIZAN (Rusujo). — D. : Mihail Cimbalisty, Sobornaĵa, 246. — SAINT-GILES (Belgiujo, Bruxelles). — SD. : S-ro Bonabo, monŝangisto, 32, rue Gustave Defuel. — TROYES (Francujo, Aubes). — D. : S-ro Deharry, rue Gallet, 16, St-Sarine. — YOUNGSTOWN (Usono, Ohio). — SD. : K. C. Kerr, kontisto, Republic Building. — ZMERINKA (Rusujo, Podolsk gub.). — D. : G. Gebrmann.

Novaj Esperantiaj Entreprenoj.

PRIEN (Germanujo). — Esperanto-Klubo Prien. — LONDON (Anglujo). — Thos. Cook kaj Filo, Turist-Agentejo, Ludgate Circus, London.

Korektoj.

CHAMEROT (Belgiujo). — Grupo Esperantista. Kunveno : merkredo je la 8-a vespere. — GENOVA (Italujo). — Genova Esperanto Unuiĝo. Sidejo : Salita Pollaino 13-4, Genova M. 120. — GENOVA (Italujo). — Itala Esperanto Asocio. Adr. : Salita Pollaino 13-4. — LONDON (Anglujo). — Emanuel Esp. Klubo. S. : E. A. Allsop, 27-a Burnbury Rd., Ballham S. W. Ejo. : L. C. C. Lennjo, 265-a Camberwell Rd. S. E.

ORGANIZA DEMANDO

La Esperantia kunveno en Trieste alprenis la jenan rezolucion :

La Esperantianoj de Trieste, konsiderante ke du internaciaj asocioj de esperantistoj estus tre dangeŝaj por la disvolvigo de Esperantismo mem, opinias, ke devas ekzisti nur unu, en kiu ĉiuj Esperantistoj estu enskribitaj kaj ke la sola asocio por tia celo estas U. E. A., kiu jam donis multnombrajn pruvojn pri sia taŭgeco.

La kunveno de la Nottinghamaj Esperantistoj akceptis la jenan deziresprimon :

La Nottinghamaj Esperantistoj, post aŭskulto de parolado de S-ro J. Hodges, ĵus reveninta el Ĝenevo, opinias, ke U. E. A. estas la plej bona organizaĵo nun ekzistanta, sur kies bazo povas sin organizi plej efektive la tuta Esperantistaro.

Esperantia Parolejo

Paroladoj Parrish

Kiel organizi la Parrish' paroladon, se la grupoj timas defici-ton ?... Laŭ konsilo de S-ro Parrish mi proponis la aranĝadon ĉe ni al kinematografio kaj kun la albla permeso de ĝia direktoro mi povas publikigi la jenan ateston :

Atesto :

La subskribinto, Direktoro de la Kinematografio « Central », en Chaux-de-Fonds volonte deklaras, ke laŭ propono ricevita de S-ro Th. Romigier, Delegito de U. E. A. en Le Locle, li entreprenis tute je siaj elspezoj la organizadon de la lamblida parolado de S-ro D. E. Parrish pri Kalifornio en la Chaux-de-Fonds kaj Le Locle. Li ankau atestas, ke la rezultato estis neatendite bona. La parolado devis esti farata en Chaux-de-Fonds la 17-an de Jan. 1912 trifoje postagmeze por la infanoj (proksimume 1.500) kaj vespere al plenkreskaj personoj (200), kaj en Le Locle en la urba teatro la 18-an de Jan. dufoje al la infanoj (300) kaj vespere al ĝenerala publiko (400).

La Chaux-de-Fonds, 24-1-12.

Por la « Cinema Central »

La Direktoro : Emilie Wolf.

Tiu atesto eble helpos al kelkaj Delegitoj organizi la tre interesan paroladon en ilia urbo.

Th. Romigier (Del. Le Locle).

Atentigo

Oni petas nin presigi la suban informon :

La Esperantistoj kaj Esperantianoj estas atentigataj pri ĉi rusa samideano, kiu vojaĝas tra Francujo, an eble aliloke, ke li agas malhoneste, kie li pasas. Li forgesas pagi ŝuldojn, kiujn li faras ĉu ĉe gastoj, ĉu ĉe samideanoj, ĉu ĉe komercistoj. Tiu persono havas nur tri fingrojn ĉe la dekstra mano. Oni atentu !

Oni dankas !

Sinjoro Redaktoro ! Permesu al mi per via gazeto tulkore danki ĉiujn bonajn esperantiajn monofarantojn, kiuj sendas per mi siajn donacojn por la malfelicitaj malsatuloj de nia regiono, dank'al mia alvoko en la N-o 113 de « Es-to ». Al ĉiuj monofarantoj mi sendas la oficialan kvitancon. La boneco de l'alilanduloj tre kortuŝas nin, pruvante ke Esperanto vere proksimigas la homojn ; samtempe tio faras efektan propagadon al via ideo. Se estas konate, ke la ĉiutaga nutraĵo de ĉiu malsatulo kostas nur 5 spd., do ĉiu sendanto povas facile kalkuli kion da homoj li savas.

Veterinaro N. Foos,

Rusujo, Ufa, Delegito.

* Al la Dijon'aj (Francujo, Burĝonoj) esperantianoj, kiuj tiel atable kaj sincere donis al mi sian helpon en la unuaj tagoj de instaligo en tiu urbo, kaj kiuj poste tiel gastame kaj amike min akceptadis, — mi esprimas tie ĉi, oficiale, mian plenkoran dankon.

Al miaj provizoraj ĝeneralitoj mi samtempe deziras sukcesan laboron super nia internacia lingvo kaj enpenisĝon en ĝian internan ideon. Samideanan saluton al Francujo !

M. Kaŭs,

Leipzig, en januaro 1912.

Del. de U. E. A., reg. Kalis.

* S-ro Ch. Cerni, kompozisto el Parizo, kore dankas la Del. Carlos kaj Blaise, per kiuj li trovis laboron ĉe grava firmo Potter kaj Ko, en Londono.

Esperantia Vivo

Honorigo. — Nia sindonema Pariza Del., S-ro Ĝenemont, ricevis de la Supera Konsilantaro de la Pariz. Belarta Lernejo la premion Fouet (sekcio arkitektura) valoro 300 Sm. Niajn gratulojn al nia fervora samasocio pro tiu merita sukceso.

Mortoj. — Ni kun bedaŭro eksciis la morton de S-ino Louis Warrnier, patrino de nia antaŭa Del., en Parizo, S-ro G. Warrnier.

* La 23 de januaro mortis la patrino de Don Giacomo Mezzini, nia sindona Delegito en Campi di Bibbiena.

Ambaŭ asocioj akceptu niajn samideanajn kondolencojn.

Alvokoj

Aŭtoroj !

Samideano S. C. Soong estas mortigita. Nia afero nun devas ekdormi, ĉar neniu volas sin okupi pri nia movado. Ne povante tion plibonigi, ni nin turnas al gepoejoj.

Ĝesinjoroj ! Bonvolu, se tio vin interesas, verki versaĵeton pri la malfelica mortigito, kaj ĝin sendi al S-ro K. Ĉ. Ŝan (Del.), 683 Myburgh Rd, Shanghai (Ĥinujo). Li kolektos tiun bukledon kaj ĝin publikigos por honori la mortinton kaj admoni la ankoraŭ vivantajn.

Se la ricevotaj verkoj vere utilis kaj progresigos nian movadon, ni neniam forgesos tiun helpon ! Antaŭdankas.

K. Ĉ. Ŝan.

Kristanaj Junulaj Unuiĝoj

Ĉiuj Esperantistoj de la mondo estas insiste petataj, atable helpi je la tuta kolekto de komplota statistiko pri la disvastiĝo de la Esperanta afero inter la « Kristanaj Unuiĝoj de Junaj Viroj » (Angle : « Y. M. C. A. », Germane : « C. V. J. M. », France « U. C. J. G. »). Oni sendu respondon al jenaj demandoj :

1. La adreso de la « Krist. Unuiĝo de Junaj Viroj ».
2. Ĉu tiu ĉi unuiĝo iam por siaj membroj aranĝis paroladon pri Esperanto ?
3. Ĉu la unuiĝo jam aranĝis Esperantan kurson ?
4. Kion da membroj entute studis Esperanton ?

Al S-ro Paul Hübsen,

Dellbrück ap. Kohn (Germanujo).

Mendu !

* Mi tre petas ĉiujn samideanojn peti de l'Kürverein la esp. gvidlibron tra Reichenhall (German.) ĉar ankoraŭ troviĝas en ĝia komitato skepikuloj rilate nia afero.

* Al ĉiuj *policeanoj* mi konsilas skribi al la « Schutzmannschaft ». Bad Reichenhall kaj al la « Gendarmarie Station » en la sama urbo petante iaĵn in via formoĵa pri policej aferoj, ktp. (*Esperante*). — M.

INDEX ROLOGIO

D-RO GABRIELO ROBIN

Kun la koro premata je plej profunda dojoro mi ekscitis la perdon de ia el la plej fervoraj apostoloj de nia lingvo, D-ro Gabrielo Robin, la sentata pioniro kaj enkondukanto de Esperanto en Rumanujo. Pro nefrito, post nunmonata malsano, la 26-an de decembro li mortis. Al multaj el la Dresdenaj kaj Antverpenaj kongresanoj, kiuj havis la okazon lia koni, tia ĉi doloriga sciigo ŝajnas certe nekredebla. Morti, tia forta kaj simpatia viro kaj ankoraŭ tre juna ! Ĉu eble ? Tamen, ho ve ! Tio jam okazis ! Kiel familjestro li postlastis nekonsoleblan vidvicon kaj du infanetojn, Eugeno kaj Nikolao, ĉiuj esperantistoj. Kiel esperantisto li postlastis la rumanan samideanaron kiu lia trezore ŝatis kaj respektis. Vere lia agneceto, honesteco kaj sincereco estis tiaj plej karakterizaj ecoj, kaj pro tio en ĉiuj sociaj rondoj li estis ĉiam ŝatata.

Skribi biografion de tia ĉi viro, mi sentas min tre malinda. Tamen mi volas nur fari mian devon kaj montri al la samideanaro ionon nur el lia riĉa je bono vivo.

Naskiĝinta la 24-an de marto 1869 en la provinca urbo Aleksandria li mortis je preskaŭ 43-jara aĝo. Devenante el tre matricia familio (lia patro estis nur malgranda ĉarantisto) li sukcesis per si mem atingi bonan situacion. La unuajn siajn studojn li faris en sia naska urbo kaj daŭrigis ilin en Bukureŝto.

Jam de kiam li estis apenaŭ 15 jara li povis mem subtenigi por fini la studadojn. Fininte la liceon li sekvis la Bukureŝtan universitaton kie li sin dediĉis al la medicino, bakteriologia fakto. Estinte ankaŭ multajn jarojn kiel asistanto en la universitata laboratorio, li fariĝis la plej lerta rumana bakteriologia doktoro. Li posedis la plej grandan kaj perfektan tiufakan laboratorion kaj ĉefkuracisto je granda ŝtata hospitalo kaj de privataj malsanistuloj. Tia li estis kiel scienculo. Kiel homo li apartenis al la plej demokratiaj personoj. Larĝa kaj grandanima spirito li ĉiam estis preta kuraĝigi ĉian demokratian kaj idealan ideon.

Kiel esperantisto, li ne apartenis al la plej mahovaj sed al la plej sinceraj kaj fervoraj. Li esperantiĝis en 1906 okaze de ia vojaĝo en okcidento. De tiam li restis vera pioniro de Esperanto. Tuj post lia esperantiĝo li kuraĝis komenci la propagandon en Rumanujo. Dum 1907 li fondis la R. E. S., kies prezidanto li restis ĝis la morto. Por tiu granda kaj nobla ideo al kiu li tute sin dediĉis li oferis multon, monon, tempon kaj sanon. Dum 1908 li partoprenis la bulgaran esperantistikan kongreson en Ŝumen. Tiam li akceptis la taskon organizi esp., kongreson en Rumanujo; tiun taskon li plenumis mirinde. Vere post sentesa laborado tage kaj nokte dum 1909 li organizis la unuan esp., kongreson en Rumanujo kiu per ĉesio de bulgaraj, serbaj samideanoj estis preskaŭ internacia kongreso, kies entuziasmo superis ĉiujn atendojn (Multe pli ol eĉ veraj internaciaj ekz., la sepan kiam mi feliĉe ĉeestis). Tiam la komuna agado kun la bulgaroj multe plifortigis.

Li tradukis la esp., fundamenteon, unuajn lecionojn de Th. Carl, unu horo de Esperanto; poste li fondis la revuon *Rumana Esperantisto*, estinta oficiala organo de R. E. S., verkis *Manual de Esperanto* en dek lecionoj kaj ĝian ŝlosilon, k. a.

Dum la lasta jaro, okaze de la esp., bulgara-rumana kongreso en Sofio, li fondis la ŝatan revuon *Danubo* komunan organon de bulgaroj kaj rumanoj kies direktoro li estis ĝis fino de sia vivo, kronigante do gravan sukceson de Esperanto, ĉar per ĝi estas nun konligitaj du tute malsamdevnaj kaj malsamlingvaj popoloj.

En la lasta jaro, anstataŭ iri en saŭigon li preferis vojaĝi al kongreso por renkontiĝi kun multaj samideanoj amikoj kiujn li koids nur laŭdome. Tio estis por li granda ĝojo.

Post lia reveno, li havis grandan programon por plenumi sur la esperanta kampo. La kruela morto, kiu lin forrabis inter ni, malhelpis lin plenumi sian dezirojn.

Ĉiuj kiuj lin konis, vidis en li viron kaj per Esperanto nun li

mem kreis al si monumenton kaj gloran nomon por la bono de Rhomaro. Piorante lin tulkore mi nur diras : denata li estu, eterna estu lia memoro !

Em. J. Nicorau (Del. Bukareŝto).

S. C. SOONG

Ni kun larvoj sciigas la legantojn pri la malhelita okazinta al nia laborema Hima Esperantiano, S-ro Prof. S. C. Soong, la Societestro de Changchowfu. La 15-an de decembro 1911 li estis mortigata sur la vojo vespere, pro nekonata kaŭzo ; la mortiginto ankaŭ estas nekonata ĝis nun. Sed ĉiuj scias, ke la mortiginto certe estas sendita de Purbestro aŭ de lia subulo. Ĉar tiam la revolucio ĵus okazis en la tuta Ĥinujo, kaj la urbestro ne konis Esperanton, ĉiam dirante senkaŝe : « Esperanto eble kaŭzos revolucion ! » Do S-ro Soong mortis pro nia lingvo ! ankaŭ pro nia afero de U. E. A. Li fondis la Societon kun 36 anoj.

Pro lia morto la movado en Suda-Ĥinujo perdis bonan subnanton. Legantoj kompitu, pro lia eksterordinara kortuŝ inda morto.

K. Ĉ. Šan (Del. Shanghai).

A. VAN-DER BIEST

« IN MEMORIAM »

Se la tuta Esperantistaro perdis, per la morto de la Prezidanto de la Sepa Kongreso, eminentulon, kies nomo estas konata kaj estimata en multaj landoj, mi persone perdis karan kaj amatan amikon. Pro tio pemisu al mi diri kelkajn vortojn en ĵurnalo tre ŝatata de li, pri la infima karaktero de mia neniam forgesbla amiko.

Amatus Van der Biest estis vera Esperantisto, lia tuta animo estis plena je la infima ideo de Esperantismo : la universala frateco inter la tuta homaro. Lia fido en Esperanto estis senlima. Al li oni povus doni la laŭdon donitan iam al Romana Estro : « Li neniam malesperis pri la Respubliko ». Dum tiuj maltrankvilaj tagoj kiam kelkaj, kiuj ŝajnis la apostoloj de nia movado, batalis sekrete kontraŭ ĝi, li neniam dubis pri la fina venko.

Ofte li diris al mi : « Ne timu, ne li, ne mi, ne iu, povus nun detrui Esperanton. Ni povas, aŭ helpi tiun homaman movadon, kaj meriti la estontan bonfamon, aŭ esti perdituloj, kaj ĝajni la eternan neĉestimon de niaj postuloj, sed la Estoneco estas al Esperanto ». Kara Amatus, Adiaŭ, aŭ pli vole ĝis la revido. Pri tiuj grandaj temoj vi kaj mi plene konsentis, la morto ne longe apartigos nin, baldot mi revidos unu la alian.

Austin Richardson,

Vice-Prezidanto de la B. L. E.

Jen kelkaj biografaj notoj pri nia bedaŭrata samideano : Amatus Van der Biest naskiĝis je 1850. Kiel sia patro li dediĉis sian vivon al la instruado de la junuloj. Multaj el liaj lernantoj okupas nun altirantajn situaciojn kaj ĉiuj konservas pri sia iama pedagogo la plej altan estimon. Amatus havis dum sia vivo noblajn homamajn idealojn ; do, ne estas mirinde, se Esperanto kaj precipe Esperantismo kaptis lin tuj de la unua momento, kiam en 1905 lia filo, nia simpatia Esperantoverkisto, D-ro Van der Biest prezentis la elpensojn de D-ro Zamenhof al lia studado. Li sin donis al Esperanto tutanime kaj ĉeestis ĉiujn kongresojn, ekster la Sesa. En Belgio li estis ne nur fervora apostolo, sed oni povus diri la Savinto de la Esperanta movado. La tiama Prezidanto de la Belga ligo esperis ĝajni al la Ida skismo la tutan belgan Esperantistaron. Por havi voĉdonon tion celantan, li kunvokis en Bruselon ĝeneralan kunvenon de ĉiuj belgaj Delegitoj. Sed dank'al la energia agado de de Van der Biest, dank'al la nobla fideleco de le Bruga grupo, la kunveno estis nepra venko de Esperanto, kiu de tiam mirinde progresis en Belgio.

A. Richardson.

Sekve de la artikolo de nia kunlaboranto Verto en N-o 112 (p. 326), S-roj L. Couturat kaj L. de Beaufront, cititaj en ĝi, sendis al ni la jenan korekton (teksto en Esperanto) :

Viaj « spritaj kaj superlogikaj » citajoj (N-o 112, p. 326, kol. 2) ne estas plenaj. La unua ne estas de Couturat sola, sed de Couturat kaj Leau, en *Histoire de la Langue universelle*, verkita en 1903, do antaŭ la starigo de la Fundamento, kaj kiam ni deniel konis la de Zamenhof en 1894 proponitajn reformojn. Ĉi sekvas kritikon, kiu montris klare la ĉefajn difektojn de Esp. Tiuj difektoj nur kreskis poste per l' « uzado », kaj ĝis ne kurac-blaŭ pro la *Fundamento*. Nur al Esp., libere korektebla kaj evoluepova povis aplikigi antaŭ la frazo de Beaufront : do ĝi tategas efektive por Esp., plihonigita, t. e. Ido. Cetere, ĉiuj personaj opinioj devis malaperi antaŭ (kaj post) la unuvoĉaj decidoj de la *Delegacio* (24 oktobro 1907), kiuj forĵetis Esp. primitivan kaj alprenis Esp. reformitan laŭ la projekto Ido. Tiuj de la plej eminentaj de Esp. ĉefoj (1) voĉdonitaj decidoj rezultis de longaj diskutoj kaj reciprokaj cetoj : ili estis kverzaj kontraŭte, cetere tute konforme al la de la Majstro esprimitaj deziroj (vid., *Zamenhof's Geheimnis*, en *Idamo*, julio 1911). Kiu rompis la kontrakteton, kaj deklaracis la militon (18 januaro 1908) ? Ni ankoraŭ atendas, ke viaj ĉefoj konformigu siajn agojn al siaj tiamaj promesoj kaj voĉdonoj. Nur tiel oni povos restarigi l'unuecon, celon de la *Delegacio*, ne per sielema plaĉinto de Ido, sed per lojala akcepto de la necesaj, nun en Ido elektivigitaj reformoj. Nur al Ido aplikigas la de vi cititaj frazoj ; nur Ido povas esti aprobatata de ĉiuj senpartiaj kompetentuloj kaj akceptata de la registaroj. N. B. : Ĉio tio ĉi estis multe pli klara en Ido, sed oni timas, ne malprave, montri al la fideluloj eĉ unu linion de la vera lingvo internacia (2).

L. COUTURAT.

Sekve de nia kongresa raporto (N-o 108), ni ricevis la jenan leteron :

Dijon, la 14-an de januaro 1912.

Mi ricevis de S-ro Cart, okaze de la baldaŭa publikigo de ĝenerala raporto pri la sepa kongreso, komunikon de la N-o 8-9 (aŭgusto-septembro 1911) de Lingvo Internacia, el kiu tiu raporto estas eliritita. Samtempe oni atentigis mia pri la eliraĵo de via gazeto *Esperanto*, kiu troviĝas tie reproduktita ĉe paĝoj 361 kaj 362.

Laŭ tiu eliraĵo *Esperanto* raportis jennaniere pri miaj paroloj en la kongresa kunveno de la 23-a markrede :

(1) ? ? (Red.).

(2) Tute ne, tio estas tre klara. Ni tute ne timas montri la « veran lingvon » (sic) al la « fideluloj », sed ĉar nia gazeto estas redaktata en Esperanto, ni konsideras, ke ankaŭ respondoj devas aperi en la sama lingvo. Cetere de 4 jaroj ekzistis Ido kaj preskaŭ ĉiuj « fideluloj » vidis kelkajn liniojn de tiu lingvo almenaŭ pro sciivoleno. Ni tamen ne konstatas, ke multaj el ili estis speciale entuziasmigataj de tio. (Red.).

REVUE L'AMMO

KORRESPONDADO

La subaj anoncoj pri korespondado estas publikigitaj sen garantio de ni pri regula respondo.

La personoj, kiuj deziras korespondi en daŭra maniero kaj havi garantiojn pri akurata respondo, aliĝu al la nova fakto de U. E. A. « Universala Internanga Asocio » (kotizaĵo 0.50 Sm.), speciale starigita por faciligi la rilatojn inter korespondantoj kaj kolektistoj. La adresoj de la membroj de la Internanga Asocio estas publikigitaj en la *Internanga Boleno*.

L = *letero*. PK = *poŝtkarto*. PI = *poŝtkartoj ilustritaj*. PM = *poŝtmarkoj*. b. fl. = *bilflanko*.

Burbao (Hispanujo). — F-ino Adela Pujol, Esperanto 14, PI.

1-e. S-ro Boirac opinias, ke oni devas lasi la kongresojn liberaj decidi pri reformoj, se ili fariĝus necesaj en la estonteco.

2-e. S-ro Boirac diras, ke la rajtigitaj Delegitoj estus eble pli maltruve tre kontenteaj ordoni la Lingvan komitaton, ke ĝi faru reformojn, aŭ male, ke ĝi ne faru ilin, se tiu komitato ian fariĝus reformema.

1-e. Mi ne bezonas certigi, ke mi neĉiam diris, ke oni devas lasi la kongresojn liberaj decidi pri reformoj, ĉar en ĉiuj okazoj, mi publike deklaris, ke nur la Lingva Komitato havas rajton ekzameni ĉiujn lingvajn demandojn, kaj decidi pri ili konforme al sia propra regularo, kies unua artikolo estas : Fideleco al Fundamento.

2-e. Miaj vortoj en la dua citita loko estas falsigitaj strangamaniere, por kredigi al la legantoj, ke laŭ mia opinio la rajtigitaj Delegitoj rajtas ordoni al la Lingva Komitato, ke ĝi faru reformojn.

Mi nur diris, tute kontraŭe, ke se iam la Lingva Komitato en pli malpli malproksima estonteco fariĝus reformema, tiam la Esperantista popolo tre certe estus kontenta profiti la okazon de kongreso por kontrastari per rajtigitaj Delegitoj al tia atenco kontraŭ nia lingvo.

Plie mi rimarkas, ke al la demando de S-ro Cart miranta pro la diferenco inter via protokolo kaj tiu de S-ro Era rilate al miaj vortoj vi respondis, ke via raporto estas absolute fidela. Mi miras, ke vi malintimis fari tiun certigon, kiu estas tute kontraŭa al la vero.

Ed. BOIRAC,

Prezidanto de la Lingva Komitato.

La aŭtoro de la supre aludita parto de nia kongresa raportaro, al kiu ni komunikis tiun leteron, respondis al ni la jenon :

« Estas nepre certe, ke S-ro Boirac diris la parolojn raportitojn en *Esperanto*. Pri tio povas dubi neniu ĉeestinto, kiu lin atente aŭskultis. Nur resuma estis tia raporto kaj se S-ro B. povus prezenti plenan stenografian raporton, ni nur trovus en ĝi pli multajn frazojn kun la sama senco. Ni tre dezirus, ke ni eraris kaj ke tiajn parolojn S-ro B., ne diris, sed ĝis oni povos pruvi al ni, ke tiaj oretoj estas malsanaj, ni al ili fidus ».

Oni permesu al ni aldoni kelkajn rimarkojn :

1-e. S-ro B., bezonis ne malpli ol *kvare monatojn* por sendi la supran korekton. Post tia longa tempospaco facile estas kontestitavortojn, kiuj ne estis stenografitaj kaj pri kiuj nun ne rememoras la pli multo el la ĉeestintoj.

2-e. Mi persone tre bone memoras la aluditan frazon de S-ro B., kaj mi permesas al neniu diri, ke ĉi tie ni *falis* ĝin. Cetere la teksto prestita sur la *Officiala Gazeto* (p. 128) konfirmas tiun, kiu aperis en *Esperanto*. S-ro B., faris ne nur la hipotezon, ke la L. K. povus esti reformema dum la Esperantistaro restus fidela, sed li ankaŭ faris la reciprokecan hipotezon, t. e., ke la L. K., restus fidela, dum la Esperantistaro fariĝus reformema (Vidu *Officiala Gazeto*). Se nia aserto estas « tute kontraŭa al la vero », ankaŭ sama estas tiu de la kongresa raporto kaj ni miras, ke S-ro B., ne protestis kiam oni ĝin publike legis aŭ tuj poste.

H. H.

Boulogne-sur-Mer (Francujo). — F-ino Louise Haigueré, instruistino, 149, rue du Moulin à Vapeur, PI.

Bruxello (Belgiujo). — S-ro Robert de Leener, 69, rue Neuve (kun alianduloj escepte Francoj, Bohemoj, Prusanoj kaj Sud-Holandanoj).

CANCEN (Francujo, Lot-et-Garonne). — F-ino Jane Favier, PI.

CHAZELLE-sur-LYON (Francujo, Loire). — Cheyron Jean, Boulevard du Nord, 32 (kun ne francoj).

CHOUET (Francujo, M-et-L.). — S-ro E. Boisson, 37, rue Nationale (la gegruppanoj dez., koresp.).

DRESEN (Germanujo). — Esperanto-Uniigo Zamenhof, prez. M. Teschner, Tschimmerstr. 3 (petas absendon de esp. gazetoj kaj PI., el ĉiuj landoj por propagando).

GENOVA (Italujo). — La lernantoj de la Liguria Instituto de Esperanto : Salita Polaiuoli 13-4 Genova, de ĉiuj agoj kaj kondiĉoj deziras korespondi kun ĉiulandaj samideanoj. (Ĉiam aldonu la agon kaj kondiĉojn).

- LESWICH (Angluj). — S-ro A. Crix, 26, Tyler St. Pl. L.
 LEWISCH (Angluj). — S-ro J. Rogers, 24, Bulwer Rd. (socialisto), Pl. L.
 KAUÇA (Rusuj). — S-ro Leutenant Vadim Semenov, 10-a infanteria regimento, Pl.
 L.UBAN (Germanuj), Silezio). — S-ro W. Mahieu, Post. 1, a.
 LEWISCH (Germanuj). — S-ro instruisto Rosssel, Bayrische Strasse 61, Pl.
 LECOK (Rusuj-Volynska). — S-ro Josef Wojcikiewicz, Ostroezec, librolenisto de Administretejo Ostroezec (interŝanĝi skenaĵojn de kulturaj libroj, fotografiaĵojn, Pl. PM.)
 LYON (Francuj). — S-ro A. Genet, 45, rue Saint Jérôme, Pl. Lyon (Francuj). — S-ro A. Pradeloux, 17, passage Vendôme, Pl. MALLIER (Hispanuj, Katalunuj). — S-ro José Castells, str. San. Martín N-ro. 48 2^a on, 2-a.
 Minsk (Rusuj). — S-ro Osokin, str. Dementjerskaja, 64, Pl.
 MONTENIDRO (Urugaj). — S-ro Raúl V. Idoyaga, Castilla de Correo 303, Pl. K. (kun ĉiuhundaj samideanoj, escepte francaj, anglaj, germanaj, aŭstrijaj kaj rusaj. Responde laŭ deziro per 2 aŭ 3 kartoj).
 MOSKOVO (Rusuj). — S-ro Aleksandro Trofimov, reallernejo, Devičje pole, 10, Trubeckoj pereuloj, leg. 18-a, Pl. PM.
 MOSKOVO (Rusuj). — S-ro Boris Vladimirov, Kalujskaja, 22, Pl. L.
 MOSKOVO (Rusuj). — S-ro Serge Makarov, Boje domskij per d. 18, Pl.
 MÜCHENES (Germanuj). — S-ro Fr. Schlad, 2, Zeppeleinstr. (preĉejo kun Svedoj, Danoj, Norvegoj, Bulgaroj, Serboj, Rumanoj, Persoj, Grekoj kaj Azianoj).
 NAWA (Rusuj). — S-ro Jan Udrnik, Sakaĵaj manufaktura d. N-ro. 51-16, Ivanogrod. Pl. PM.
 NAZU (Turkuj). — S-ro Solon Xenadakis, strato Meandro, PM. Pl.
 NOVOĤERKASK/DONA (Rusuj). — S-ro Boris Popov, Marynskaja 36, PM.
 NOVOĤERKASK/DONA (Rusuj). — S-ino Klauĉia Popov, Marynskaja 36, Pl. (ĉiuj kapetoj kaj tipoj, kun ĉiuj landoj).
 NOVOĤERKASK/DONA (Rusuj). — S-ro A. Ponomarev, Unijaj Oblastnogo Hospitala, Pl.
 OBNSE (Daŭoj). — S-ro Otto V. Jensen, Sadclinsgade, 30, Pl. PARIS (Francuj). — S-ro Paquet, Bureau 118, Pl. poŝtistino.
 PETERBOURG (Rusuj). — S-ro Ivan Rojdestvenskij, stud., Psihologija Instituto, Pl. L.
 PETERBURGO (Rusuj). — S-ro Kottl, Jekateringolskij pr. N-ro 45 log. 4-18, Pl. bl.
 PHILADELPHIA (Usono). — S-ro C. C. Coigne, 2457 E. Cumberland st. L. (dez. rilatojn sole pri teozofio).
 PHIL N. 25 (Aŭstrio, Bohemioj). — S-ro Ferd. Jochman, Pl. Karl Ronge, Pl. Otto Leffler, komercisto, Pl.
 POSIEUX (Svisuj, Fribourg). — F-ino Marie Boillet, poŝtoŝefino, Pl. bl. (ĉiuj lingvoj, ĉiuj ĉiuj lingvoj, ĉiuj lingvoj).
 RIO DE JANEIRO (Braziluj). — S-ro Maurice N-o de Oliveira, rua Muirqui, 25, Ecenatado, Pl.
 ROANNE (Francuj, Loire). — S-roj Berger Charles, Beraux Marcel, Ours Jean, 35, rue Carnot (kun ne francaj).
 SAVADELL (Hispanuj). — S-ro Jo. Clerch Dauris, strato Fortuny, 20, Pl.
 SAINT-SAINS (Francuj, Seine-Inf.). — S-ro Ernest Morisset, place Maintenon, Pl. (kun francaj).
 SAN PIETRE D'ANEXA (Italuj, Genova). — S-ro E. Rondini, (kun grekoj, portugaloj, rumanoj, turkoj, japanoj, amerikanoj, kaj serboj).
 SAN FRANCISCO (Usono, Calif.). — F-ino M. A. Ayers, 3.355-16 th. Str., bibliotekistino de la libroj por blinduloj (pri ĝebinduloj).
 SAN FRANCISCO (Usono, Calif.). — S-ro R. E. Blackstone, Kenilworth-Bush and Powell Str. Pl. bl. (klariga la kartojn, prefere por noramoj de urboj).
 SANTA ROSA (Usono, Kalifornio). — S-ro G. J. Griffith, R. D. No. 2 Pl. (preĉejo kun fraŭlinoj).

SEVILLA (Hispanuj). — S-ro Carlos Martiner, Estacion Plaza de Armas, Pl.

SOFIA (Bulgarioj). — S-ro Ljubomir Nenov, lernanto de VI-a klaso ĉe la II. — a knaba gimnazio, L. Pl. (kun eksterteruloj).
 ST. GALES (Svisuj). — Esperanto-Klubo, Pl.

TROYES (Francuj, Aube). — S-ro Monpert Raoul, 4, rue de la Basse-Charrie, PK. L.

TROYES (Francuj, Aube). — S-ro Dugois Fernand, 84, rue de Preize, PK. L.

TROYES (Francuj, Aube). — S-ro Charles Courand, 18, rue de la République, L.

VALENCIA (Hispanuj). — S-ro Jesus Macian, Cruz Nueva, 14, Pl. VALENCIA (Hispanuj). — S-ro Ricardo Albiol, Morain 5, Pl. PM. (pri medicinaj aferoj).

VINO (Rusuj). — S-ro Bernatavič Georgo, str. Ostrobramska N-ro 25, Pl. L.

VINO (Rusuj). — F-ino P. Sakova, Sankt-Georga prospekto, Biblioteko « Zaanje », Pl.

WARSZOWE (Aŭstrio, Bohemioj). — S-ro Liebisch Eduard, kasiso de 1-a Germ. Esp. Grupo, Pl. kaj portretojn (prefere kun fraŭlinoj)

PETROJ KAJ PROPONOJ

ATENTU! Bonvolu antaŭsendi Mk 1 (1 fr. 25) kaj vi ricevos sukcesplanan novan kanton: *Mi amas vin* (5 ekz. Mk 4. — Fr. 5; 42 ekz. Mk 8. — Fr. 10; 20 ekz. Mk 12. — Fr. 15; 40 ekz. Mk 20. — Fr. 25. — S-ro Felix Hobil, Valaŝ. Meziré, Austrio-Moravio.

Ĉiu konscia esperantisto nepre devas perfekte koni la karakteron de sia amiko, amikino aŭ korespondanto alianda.

Tuj sendu specimenon de lia manŝtribo, eventuale kun la foto-portreto kaj Sm. 1.00 al

INTERNACIA PSIHOGRAFLOGIA

INSTITUTO « Figa Stelo »

Riga, *Felinstroto*, 7

kaj ricevu grafologia portreton (difino de karaktero) de la persono kiu vin interesas laŭ la sistemo de fama psihografologo

J. F. MORGENSTIERNE

Por neesperantistoj ĉiu mendo kostas Sm. 2.00.

! La mono ricevia iras por la propagando de Esperanto !

ĈIU FLOR-KAJ LEGOMKULTURAJ FIRMOJ estas petataj sendi siajn katalogojn al S-ro Vasilij Beloglazov, Nadejinsk, gub. Perm, Rusujo.

FAMILIA PENSIONO en ĉarma loko. F-ino Cianteroni, Lung' Arno Accianoli 2 bis. Firenze. Ouj parolas Esperante.

FRANCA S-ino deziras interŝanĝi esperantan konversacion posttagmeze. Skribi G. D. 22, rue de Vieux-Colombiers, Paris.

JUS APERIS: LA TREZORO DE L'ORALISTO, historia romano de August Šenca, la sudslava Turgenjev. Trad. Fran Kolar Krom (Bjelovar, Kroatuj) 290 paĝoj kun portreto de laŭtoro. Nur 1 Sm. — Aĉetbla en ĉiu librovendejo kaj ĉe la tradukinto. Aliandulo aldonu 15 % por aŭtanko.

KOMERCA REKLAMO

Kalifornio ! Mia bonega semajna gazeto vin sciigos pri ĉiu ĉi granda ŝtato kaj nekomparebla klimato, 25 kalendaroj 50 Sd. enlande aŭfrankie, eksterlande oni aldonu 50 Sd. Sin turni al H. P. Rising, eldonisto Eskondido, Kalifornio, Usono.

INTERŜANĜA BULTENO

Organo de la Interŝanĝa Fako de U. E. A.

N° 2

REDAKTORO : MARCEL LÉVY

Februaro 1912

Senpaga aldono al Esperanto

Redaktejo : M. LÉVY, 7, rue Porte-à-Meuse, SAINT-MIHEL (Meuse, Francujo)

Ĉio koncernanta la redaktadon de tiu Bulteno, kaj nur tio, estu sendata al la Redaktejo

KELKAJ NECESAJ VORTOJ

Plej necesa bazo por la regula funkciado de nia U. I. A. estas, ke ĉiuj membroj konscience plenumu siajn regulaĵajn devojn, konforme al la regularo, por ke la reciproka fidindeco ne perdiĝu. Ĉu estas necese diri tion al niaj fakanoj pro malkonfido? Mi kredas ke ne, ĉar tiuj, kiuj aliĝis al U. I. A. sentis jam de longe tiun mankon, farinte malagrablajn spertojn dank'al kelkaj sinjoroj: « ĉiamresponduloj ». Kiu el vi ne sentis ĉagrenon, kiam li forsendis ian objekton bonintence kaj neniam ricevis respondon?

Miaj vortoj ne estas destinitaj por vi, samfakanoj, ĉar per via aliĝo vi atestas, ke vi sentis la necescon de nia Asocio, kiu konsekvence postulas vian honestecon. Via aliĝo estas pruvo de via bona intenco. Ĉoje ni do salutas la fondiĝon de U. I. A., kiu estonte malobligos, ke oni malbonuzu nian konfidon, sciante, ke ni povas nin turni plenkonfide al niaj samfakanoj. Ni ankaŭ silentu de nun pri tiu malagrabla temo, kiun mi pritraktas, kaj laboru ni estonte je la devizo: « Unu por la alia ». Se ni agos laŭ tiu ĉi devizo, neniam povos okazi, ke iu el ni volos tiri personan profiton el siaj samfakanoj.

Sed ne en ĉiu rilato mi estas prava, kondamni senindulge ĉiujn, kiuj ne respondis al ni; ofte ni mem estis eble kulpaj, forgesinte nian adreson, aŭ eĉ ian subskribon. Povas ankaŭ

FILATELIO

Por niaj filatelistoj

De nun ni regule raportas en tiu ĉi bulteno pri ĉiuj filatelistaj interesoj. Ni intencas doni fidindajn informojn kaj konsilojn; ni volas malhelpi, ke oni ekspluatu aŭ trompu niajn asocianojn; ĝenerale ni ĉion pritraktos, kio povas esti utila por ili.

La enhavo de nia bulteno fariĝos tiom pli kompleta kaj interesa, se niaj membroj kunlaboros. Ĉiu do estas petata, rigardi sin kiel kunlaboranton.

Inter la nuntempe uzataj poŝmarkoj estas rimarkindaj tiuj de Portugalujo. Kiu el ni ne bedaŭras la nunan konfuzon, kiun okazigas por ni tiuj ĉi eldonoj? Apenaŭ ni havis tempon provizi nin je la « Manuel » eldono, jen aperas ili kun la surskribo « Republica ». Nun ankaŭ ili jam preskaŭ elĉerpiĝis kaj oni estis devigata eldonigi denove la jam longe neuzitajn « Vasco da Gama » serion, kiun oni surpris kiel ankaŭ tiujn de Ikolonioj. Ĉu tiu ĉi nova eldono de malnova serio estas necesa aŭ ne, pri tio ni ne juĝu. Ni notu la fakton, ke ili ekzistas kaj vole nevole ni akceptu ilin en nia kolekto. Ĉiu el ni scias, ke tro ofta eldono de novaj serioj, ankaŭ jubileaj eldonoj, por serioza kolekto ne estas dezirinda

okazi, ke sendaĵo pro nelegebleco de adreso, aŭ pro aliaj kaŭzoj ne atingis nin aŭ nian korespondanton. Kelkaj homoj havas la kutimon skribi hieroglifoj, ne pripensante, ke ne ili, sed la poŝtistoj devas scii la adreson. Ankaŭ okazas ofte, ke rusoj aŭ germanoj uzas siajn naciajn literojn, ĉu pro kutimo, ĉu pro nescio; precipe tiaj adresoj kaj subskriboj ne estas legeblaj de eksterlandanoj. La rezultato do estas: skribu ĉiam legeble, aŭ uzu stampojn.

Ni, anoj de U. I. A., do pruvu al la nealigiintoj, ke ni havas la intencon montri nin fidindaj, kiel la regularo tion postulas de ni. Ĉetere tiu regularo garantias al ni, ke ĉiu ne plenuminta siajn devojn baldaŭ malaperos el nia rondo.

Ĉetere mi jam meditis, ĉu ne estus eble, aliĝigi estonte nur tiujn, kiuj estos rekomenditaj de alia. ano de U. I. A. Kiel mi scias, aliaj similaj naciaj organizaĵoj tiel agas. Tiamaniere ni fariĝas asocio, al kiu aniĝi estus honora devo de ĉiu, kiu intencas interŝanĝi. Ne nur la multombreco de laliĝintoj valoras; ĉefa afero estas la kvalito.

Tamen ni klopodu alkonduki multajn novajn membrojn al U. I. A., ĉiu petu siajn korespondantojn aliĝi. Tiamaniere ni havos la garantion, ke nia fako konsistas el fidindaj elementoj, de kiu unu garantias por la alia. Kaj nun antaŭen por la bono de U. I. A. kaj ĝiaj membroj!

B. Luis,

Distrikta Delegito de U. E. A.

kaj eĉ ĉagrena. Apenaŭ oni aŭdis pri nova eldono kaj klopodas, ilin havigi jam alia lando feliĉigas nin je nova « nepre necesa » jubilea eldono. Tiu ĉi sistemo estas konfuza por ni kaj ofte la kaŭzo, ke kolektantoj forlasas la filatelion, aŭ fariĝas specialistoj, kolektante nur laŭlande. La solaj, al kiuj ĝi alportas gajnon, estas la poŝtmarkkomercistoj.

Portugalaj markoj precipe estas tro mulspecaj kaj nun tiuj « novaj » malnovaj eldonoj. Inter la Vasco da Gama eldono kun « Republica » troviĝas tiu de 75 Reis, kiu dum kelke da tagoj estis elĉerpita. Kiu nuntempe deziras tiun ĉi markon jam devas pagi por ĝi 2,50 Sm. Tiu profito alfluas al la komercistoj.

Nun oni eldonis « erare » la 75 reis markon de Madeira. Tiuj ĉi estas uzataj ne en Madeira, sed Portugalujo. Madeira markoj uzataj en Portugalujo, kia konfuzo! Versajne en Madeira 75 reis ne estas nun uzata.

Krom tio oni kreis novan specon, kiun oni estonte surprisos kun « Assistencia ». Tiuj ĉi estas uzata nur la 4, kaj 5. Okt., 24, 25, 26, kaj 30., Dec., kaj 1., 2., de januaro. La markoj estas vendataj je profito de matriculoj kaj nur alglueblaj krom la kutima afrankaĵo. Mi jam vidis tiujn de I « Manuel » eldono kun « Republica » kaj se venontan aŭtunon oni ankoraŭ uzos tiujn de « Vasco da Gama », oni ilin denove surskribos kun « Assistencia » kaj jen nova speco. Esperinde intertempe oni eldonos la definitivan serion.

Ni silentu pri la kolonioj. Kiel mi legis, Portugalujo intencas vendi kelke da siaj kolonioj : laŭdire Germanujo aĉetos Angola. Do, kolektantoj, provizu, kaj zorgu por mono, ĉar se vi deziras havi ĉiujn de Portugalujo aŭ de l'kolonioj vi devas certe aĉeti, ĵu pli frue, des pli bone. Alia lando, jam nun kolektinda, kies markoj nun altiras nian atenton, estas Persujo. Kiel oni scias, Anglujo kaj Rusujo « pacigas » tiun ĉi landon, verŝajne kun la rezultato, ke ĝi ne longe plu estos memstara, kaj la belestaj markoj kun la juna Ali Mirza malaperos ; do ni kredas, ke estas konsilinde, jam nun provizi, se vi ne volas, ke poste la komercistoj postulu altajn prezojn. Ankaŭ mi aŭdis, ke Bavarujo verŝajne estas devigata ŝanĝi la markojn en la valoroj de pli ol 1 marko. La desegnisto faris eraron. Konate, la reganto Lutipold, kies portreton portas la markoj, surhavas ĉasistan ĉapelon ĉe kies dekstra flanko oni vidas kverfoliojn. Laŭ ĉasista kutimo tiuj ĉi folioj estas metataj ne sur la dekstra, sed sur la maldekstra flanko. Ĉe tiu ĉi okazo mi ankaŭ memoras pri la grandaj, malbelkoloraj jubileaj markoj bavariaj, uzitaj nur dum 20 tagoj. Kiu ne konas tiujn « aŝsojn » ?

Depost tiu ĉi buleto ni detale raportos regule pri ĉiuj novaj poŝmarkoj. Ni petas do niajn asociojn, en kies lando aperas novaĵoj, tion sciigi al ni kun klarigaj rimarkoj. Plue ni intencas estonte doni premiojn al niaj asocioj.

Ĉiu do klopodu, alkonduki al ni novajn membrojn.

Jam hodiaŭ ni povas sciigi al niaj asocioj, ke unu el niaj membroj donacis 1.000 ekzemplerojn de l'malnova eldono de germana poŝkarto 2 pfg., griza. Ni intencas disdoni ilin inter tiuj membroj, kiuj alportos al ni dum la jaro 1912 almenaŭ 2 novajn membrojn.

Kiu imitos tiun ĉi ekzemplon ?

BALO.

NOTOJ

La pasintan jaron, oni vendis en New-York kelkajn specimenojn de la poŝmarko 1851 5 cents de Nova-Brunsviko, pli konata sub la nomo de « O'Connells stamp ». Interesa estas la historio de tiu marko, kiu cetere neniam servis por la afrankado.

Kiam oni aperigis novajn markojn en Nova-Brunsviko, Charles O'Connel, kiu estis en tiu epoko direktoro de la poŝtoj de tiu lando, volus figurigi sur ili sian propran portreton en la loko, kie estis antaŭe tiu de la reĝino Viktoria. Estis trovita en New-York presejo kiu, el la fotografaĵo de la poŝtestro, efektivigis sekrete liajn dezirojn. Oni jam presigis la 5 c., bluan. La perfekta kunmetado kaj la vera simileco de la tipoj entuziasmigus O'Connel sed ne la logantojn, kiuj vidis en tiu agadmaniero krimon kontraŭ la reĝa moŝto. Ankaŭ, kelkajn horojn post la elvendado de la marko, granda manifestado de la logantoj decidigis O'Connel al ekŝigo kaj la poŝmarko estis eltirata de la komercio la saman tagon. La aliaj valoroj neniam estis vendataj.

La Neuve postale de Belgique.

Uuu el la plej maloftaj poŝmarkoj estas verŝajne la 2 cts, Hawaï 1851. Blna, kiu valoras proksimume 20.000 Sm. S-ro A. S. Crooker de San-Francisco, speciala kolektisto de Hawaiaj poŝmarkoj, faris la liston de la 11 specimenoj de tiu marko, konataj en la sekvantaj kolektoj. t. e.: Muzeo Bishop en London : 1 ekz. ; Poŝta Muzeo en Berlin : 1 ekz. ; Brita Muzeo en London : 2 ekz. ; kolekto Paul en Boston : 1 ekz. ; kolekto H. S. Deveen : 2 ekz. ; kolekto G. H. Worthington : 1 ekz. ; kolekto H. S. Crooker : 1 ekz. ; kolekto La Renoliere : 2 ekz.

Malmultaj kolektistoj konas la suban novaĵon, kiu interesos niajn legantojn. En 1863, en Captown, lotoĵo de triangulaj poŝmarkoj kiu restis en la provizo de la Poŝta Oficejo kaj valoranta ĉirkaŭ 10.000 Sm., estis donata al nekonata filatelisto, kiu konservis ĝin tre zorge. En tiu lotoĵo estas ĉiuj triangulaj markoj, en stato de neuzeco sed tiuj kiuj estas en plej granda nombro estas la « 4 kaj 6 pences » de la elpreso « de la Rue and Co » kaj la verda ŝilingo de la elpreso « Perkins » Certe malgreskos la valoro de tiuj poŝmarkoj, kies nuntempa takso estas pli granda por la uzitaj specimenoj ol por la neuzitaj, kaj kontraŭe la uzitaj poŝmarkoj fariĝos pli maloftaj kaj pli valoraj.

Bulletin philatélique.

La regnestro de Bavarujo aperigis jam de kelkaj monatoj kaj okaze de la naŭdekjara datreveno de la reganta princo Leopold, jubilean serion kiu enhavas la sekvantajn valorojn :

3, 5, 10, 20, 25, 30, 40, 50, 80 pleningoj.

1, 2, 3, 5, 10, 20 markoj.

Grandege kvanto ! jubileaj markoj por valoro de 10,90 Sm. ! ... Estas iomete. . . . multe, por Bavarujo.

El la sama gazeto.

La gusto de la kolektoj de poŝmarkoj, laŭ vidpunktoj arta, historia kaj dokumenta, devenas de la jaro 1850, t. e., dek jarojn post la kreo de la unua poŝmarko (1-an de Majo 1840). La historio de la filatelistoj konservas la nomon de pariza laboristo A. Mangin kiu, en 1830, komencis servi la malsamajn specimenojn de la poŝmarkoj aperintaj en ĉiu lando. Li kolektis jam de longa tempo la fiskajn paperojn kaj la monerojn, kaj posedis tre kompletan kolekton de la poŝmarkoj kreitaj de 1840 ĝis 1855 kiam longa malsano lin maltriciĝis. Li devis vendi siajn kolektojn kaj en 1856 transdonis ilin al S-ro Edouard de Laponthe.

Kvankam Mangin estas la unua konata kolektisto, antaŭe aliaj personoj deziris fremdajn markojn ; en 1841, oni povis legi en la anglaj gazetoj anoncojn petantajn uzitajn markojn por diversaj tapetaĵaj laboroj, sed tio ne similas al la kolektoj, kaj oni povas bonrajte alnomi Mangin la unua filatelisto.

La unuaj anoncoj rilataj al la petoj de poŝmarkoj por kolektistoj aperis en Parizo en 1857 en la *Frigaro* kaj la *Magasins Pittoresques*, sed en la unuaj jaroj de ilia kreado la poŝmarkoj estis nekonitaj pro manko de specialaj gazetoj kaj katalogoj, kaj tiuj, kiuj kolektis estis konsiderataj kiel manuloj. Anglujo vidis la unuan filatelian gazeton *Stamp Collector Review* and *Monthly Advertiser* aperintan la 15 decembro 1862 kaj eldonitan en Liverpool. Ses semajnoj poste (1 februaro 1863) alvenas la *Stamps Collector Magazine*. En Francujo la *Collectionneur de timbres-poste* de S-ro Maury aperas la 15 julio 1864. Ĝi daŭris ĝis hodiaŭ kaj estas nuntempe la plej malnova gazeto de filatelistoj.

Aldonu ke jam en 1863, pariza ĵurnalisto S-ro Nathalis Rondot komencis en *Magasin Pittoresque* la historion de la poŝmarkoj de ĉiu lando, en diversaj artikoloj aperintaj ĝis decembro 1866. Tiu publikaĵo estas certe la plej kompleta el la unuaj studoj pri filatelio.

En la sekvantaj jaroj la kolektoj de poŝmarkoj estis pli multaj kaj en 1870 ili estis definitive enkondukataj en la monojn!

El *La Diane*, Marcel Lévy.

Novaj aperoj de poŝtmarkoj

Granda Britujo. — Aperis ĝis nun du markoj kun figuraĵo de Georges V : la 1 penny verda kaj la 2 pence ruĝa. Oĝi anoncas por la venonta monato aliajn valorojn.

Svedujo. — 2 poŝtmarkoj por servado estas kreitaj la 5 kaj 25 ore.

Malto. — Nova specimeno laŭ la tipo 1809, 4 1/2 pence.

Grekujo. — 2 drakmoj, nuntempa presado.

Rumanujo. — Aperis marko de 4 1/2 bani.

Italujo. — Oĝi anoncas novan serion rememorigantan la kvindekajn datrevenon de la kreado de la regno. Diversaj alegorioj por 2, 5, 10, kaj 15 centesimi.

Belgiujo. — Bonfara poŝtmarko tipo 1910 kun « Charleoi 1911 », ŝargite 5 kaj 10 centines.

San-Marino. — Nova tipo de la 15 cent., 1907.

Hindujo (Anglaĵ oficejoj). — Poŝtmarko por 3 pies kun « C. F. » sur india marko de 1902.

Persujo. — Novaj markoj kun la figuro de la ŝaho Ahmed Mirza, serio de 1, 2, 3, 6, 9, 10, 13, 26 shahis, 1, 2, 3, 5, 10, 20 kaj 30 kranoj.

Hong-Kong. — 3 poŝtmarkoj 1903 : 20, 30 kaj 50 cent.

Argentino. — Rememorigaj poŝtmarkoj de la centa datreveno de Sarmiento.

Urugvajo. — Serio rememoriga de la batalo de Las Piedras ; markoj de 1901 kun « artigas » kaj valoro ŝargite, 2 cts, sur 7 c, 5 c, sur 7 c.

Tunizo. — Nova marko tipo 1906, 10 c., sur 15 c., nigra. M. L.

POŝTO

Respond-Kuponoj

Por pagi malgrandan sumon al iu samideano en la eksteralando oni aĉetu ĉe la ĉefpoŝtejo respondkuponon je la prezo de ĉirkaŭ 0,12 Sm. kaj enmetu ĝin en koverton kune kun sendota letero. La eksterlandulo povas ŝanĝi ĉe la poŝtejo de sia urbo aŭ loko la respondkuponon kontraŭ letermarko je valoro de ĉirkaŭ 0,10 Sm. por afranki siavice respondan leteron al la sendinto. Sed ĉiuj poŝtadministracioj akceptis tiun servon.

Jen estas listo de landoj aŭ lokoj, en kiuj tiaj pagiloj estas akceptataj :

Adamaj insuloj, Adeo, Algerio, Andoro, Aŭstralia konfederacio, Aŭstrio, Azoroj, Bahamaĵ insuloj, Barajno, Balearoj, Belgio, Belogistano, Benadiro, Birmo, Bosnio-Hercegovino, Brazilujo, Brita Brĉuanlando, Brita Gujano, Brita Hindujo, Brita Honduraso, Brita Orientafriko, Brita Somalio, Bulgariujo, Cejono, Ĉilio, Dahomeo, Danaj Antiloj, Danujo, Dominiko, Eburbordo, Egiptujo, Eritreo, Faro, Franca Gujano, Franca Gvineo, Franca Hindujo, britaj poŝtejoj en Ĉanderagoro, Karikalo, Maheo, Pondiherio kaj fanaono, Franca Indofinujo, Francaj koloniigitaj fondaĵoj en Oceanio, Franca Somalibordo, Germana Nova Gvineo, Germana Orientafriko, Germana Sudekvidentafriko, Germanujo, Gibraltaro, Gilbert insuloj, Granda-Britujo, Grekujo, Grenlando, Guamo-insulo, Gvadelupo, Haitio, Havajo, Hispanujo, Honduraso, Hongkong, Hungariujo, Hindujo (nun germanaj, britaj, francaj poŝtejoj), Islando, Italujo, Japanujo, Kameruno.

(*Datiĝinta*).

Al niaj membroj

Ni rekomendas al ĉiuj niaj membroj :

1^e Ĉiam avizi la redakcion de tiu bulteno pri la ŝanĝoj en la naciaj poŝtmarkoj, tarifaj legĝoj, ktp., kaj ĝenerale pri ĉiuj aferoj interesantaj la kolektistojn.

2^e Ĉiam propagandi la intersanĝan fakon en siaj rilatoj

kun la kolektistoj, ĉe neesperantistoj. Bona maniero estas uzi la markojn de U. E. A.

* En la unua parto de februaro niaj membroj ricevis la N-on 1 de *Interŝanĝa Bulteno* kun la rajtiga membrokarto de U. E. A.

. Ni ne ankoraŭ povas precize difini la aperdaton de niaj Bultenoj. Tion ni povos fari kiam ni scios la mezonombro de la aliĝantoj ĉiunonate. Ju pli da membroj ni havos, des pli ofte povos aperi nia Bulteno. La venonta N-o aperos verŝajne en aprilo.

LA FINESTRO.

UNIVERSALA INTERŜANĜA ASOCIO

(Fako de U. E. A.)

Adresaro de la membroj

(2a Listo)

ordigita ĝis 25 januaro 1912

Ĉiu membro de U. I. A. ricevas vican numeron, kiun li estas petata ĉiam uzi en siaj rilatoj kun la aliaj Asocioj. Tuj post sia aliĝo al U. I. A., ĉiu aliĝinto ricevas informpoŝtkarton, kiun li devas zorgge pleniĝi kaj resendi al ni. Laŭ la ricevitaj informoj ni publikigas la subajn listojn.

En la ĝis nun aperintaj listoj, mankas la n-oj 7, 19, 36, 37, 67, 76, 91, 92, 100, 116, 117, 119, 120, 121, 128, 131, 132, 137, kiuj ne ankoraŭ sendis informojn pri la temoj de sia intersanĝo, kaj la nomoj de la personoj, kies informojn ni ne sufiĉe frue ricevis por tiu Bulteno. Iliaj adresoj aperos kun la venonta bulteno.

Mallongigoj : PK = poŝtkarto. PI = poŝtkarto ilustrita. PM = poŝtmarko. L = letero.

La informoj estas publikigitaj laŭ la jena vico : nomo ; antaŭnomo ; adresoj ; urbo ; lando ; aĝo (laŭvole) ; profesio ; specialaj informoj pri socia situacio, titoloj, preferoj ; konataj lingvoj ; temoj de la intersanĝo.

54. CARPENTER Tr. William W., P. O. Box 82, Esccondido (Kalifornio, Usono). — 52-jara. — Fervoja Agento. — Angla kaj esperanta. — PK. aŭ alie laŭvole.

57. GEHRMANN G. (Zmerinka, Podolio). — 20-jara. — Del. de U. E. A. — Rusa, esperanta, iom germana kaj franca. — Intersanĝaj temoj pri psikologio, antologio, beletristiko, fotografado kaj esperanto per PI fotografitaĵoj kaj L.

58. BUCHEV I. A., T'vo M-r N. N. Konŝina, Moskvo (Rusujo). — 32-jara. — Konoristo. — Rusa kaj esperanta. — Intersanĝaj vidaĵoj de Moskvo kontraŭ vidaĵoj de fremdlandoj.

63. BAZ Y DRESCH Alberto, Apdo postal 1671, Mexico D. F. (Meksikujo). — 23-jara. — Studento. — Ano de I. K. U. E. ; de S. E. N. I. de la Liga Nacional de Estudiantes Catolicos, voĉdonanto de la E. M. E. S. kaj V. D. de U. E. A. — Hispana, franca, esperanta kaj angla ; komprenas portugalan. — Intersanĝaj portretoj (laŭvole), precipe kun hispanamerikanaj studentoj.

65. JENSEN Ellen, Peder Skramsgade 8-II, Kopenhago (Danujo). — Dana, angla, germana, esperanta. — Korespondi per PI kun ĝesinjoj en Hispanujo, Portugalujo kaj Suda Francujo.

88. ŠARAPOV Anna F-ino, Devičje pole, Trubeckoj, d. 10, l. 18, Moskvo (Rusujo). 48-jara. — Tradukistino kaj instruistino. — Rusa-landa sekt. de I. U. E. V. celadas sincere interrilatiĝi ĉiujn naciojn por akceli la efektivigon de Kristia instruado. — Rusa, franca, esperanta, germana, angla, sveda, itala, hispana, japana. — Korespondi kun ĉiulandaj edukistoj de infanoj kaj intersanĝi PI rilataĵoj al edukado kaj karakterizantaj la vivkondiciojn de diversnaciaj plugiŝtoj.

93. SARTORI Nicolao, Aničkovskaja strato, Sarajov (Rusujo). — 17-jara. — Gimnaziano. — Rusa, esperanta.

95. PIŠA Antonio, Jeronymova ul. 156, Praha VII (Bohemujo, Aŭstrio). — 23-jara. — Maŝinkonstruisto je ĉiuj maŝinoj. — Bohema, germana, esperanta. — PK. kiuj montras pretere ĉiutagan kaj nacian vivojn, divers-testojn, gimnastikajn ekzercojn, pejzaĝojn, ktp.
96. SOLNUSKIN Flegonto Nikolaevič, Domo, 58, Uman (Rusio). — 59-jara. — Pensinto. — Hejma instruado, donas lecionojn de elementa kaj alta matematiko kaj fiziko. — Kontraŭ mono reveni al ĉiu kio plaĉas : poŝtmarkoj, fotografiaĵoj, moneroj, ktp.
97. CHILLARD Lionel, 4, rue Pierre-Berlin, Versailles (Francujo). — 28-jara. — Poŝtmarkvendisto. — Del. de U. E. A. Deligitio de la iniciata sindikato por turismo, Profesoro de Esperanto. — Franca, esperanto, angla kaj germana. — Interŝanĝi precipe PM., PK. (precipe kostumoj), dokumentojn pri Esperanto.
98. BUNEMANN Paul, ĉe Hancock kaj Wood, Patraso (Grekujo). — 38 jara. — Komercisto. — Germana, esperanta, angla, franca, itala, novgreka. — Interŝanĝi PM. (nur). Mia ĉiama kolekto konsistas el 4000 diversaj.
99. DRASKOCZY Aladar D-ro, Kiskarsa u. 6, Lozoncez (Hungario). — 27-jara. — advokatkandidato. — Hungara, germana slava, esperanta. — Pl, PM. de ĉiu aĵo.
101. STRACHE Rudolf, Rottstr. N-ro 38, Bochüm (Germanujo). — 25-jara. — Pentristo. — Germana, esperanta. — Interŝanĝi Pl, pretere karakterizajn pejzaĝojn aŭ naciajn tipojn ; L. kaj fotografiaĵoj.
102. KUKLIN V. K. Zmerinda-Yokzal. — 27-jara. — Fervojo-ficisto. — Ruso, esperanta. — Interŝanĝi temojn pri autologiaj kaj beletristikaj demandoj per L. kaj Pl. (kolorigitaj.)
103. HALI Hilma S-ino, Aageby ĉe Helsingfors (Finlando). — 57-jara. — Tradukistino. — Finna, sveda kaj esperanta. — Korespondadi Pl. pri ĉiu aĵo temo.
104. SZIKSZAY Elemer, Ohegy utca 8018, Budapest-X (Hungario) 15-jara. — Gimnazia studento. — Hungara, franca, esperanta, germana (dhone). — Korespondadi pri sportoj, popolmoroj kaj eble estonte interŝanĝi : fotografiaĵoj, PM., IP.
105. KERGESI Ferenc, Zoldta u. 6, Debrecen (Hungario). — 19-jara. — Hungara, germana kaj esperanta. — Nepe kun fratinoj korespondadi per Pl. kaj interŝanĝi fotografiaĵojn.
106. MASLOV Aleksandro, Varlamovska, 26, Omsk (Rusio, Siberio). — 20-jara. — Gimnaziano. — Rusa, franca, germana kaj precipe esperanto. — Interŝanĝi belajn Pl. kun samideanoj kaj samideaninoj.
107. LEENER Robert de, rue Neuve, 69, Bruselo (Belgio). — Studento. — Franca, esperanta. — Korespondi per PK. pri esperanta movado kaj pri okazintaĵoj.
108. NOZICKA Stanislav, Semly (Bohemujo). — 23-jara. — Imposta oficisto. — Bohema, germana kaj esperanta. — Korespondadi pri ĉiu aĵo kaj interŝanĝi monerojn, PM. kaj gazetojn.
109. NIESTEN J.-P.-L., Claes de Vrieslaan, 67, Rotterdam (Nederlando). — 52-jara. — Rezerva-Majoro. — Nederlanda, esperanta, franca, germana. — Korespondi letere pri militaferoj, komercio kaj industrio.
110. WENGLER Ehrenfried, Rüttensih. Platz 8/II, Essen-Ruhr (Germanujo). — 30-jara. — Hemisto. — Asistanto en laborejo agrikultur-hemia. — Germana, esperanta, iom franca, angla, latina, greka. — Interŝanĝi generale unufoje fotografiaĵojn ĉiuspecajn pri pejzaĝoj kaj urboj (plej eble mem faritajn).
111. F. PILLAUTH, Adr. Fried. Krupp A. G., Essen-Ruhr (Germanujo). — 42-jara. — Komercisto. — Del. de U. E. A. — Germana, esperanta, franca, angla. — Interŝanĝi kun la tuta mondo, Pl. (bfl.), L. (precipe pri filozofio).
112. BETTGES Johano, Heinizstrasse, 25, Essen-West (Germanujo). — 28-jara. — Komercisto. — Germana, angla, esperanta. — Interŝanĝi Pl.
113. KISCHEL Otto, Essenhorsterstr. 451, Alteness (Germanujo). — 30-jara. — Misa oficisto. — Germana, pola, esperanta. — Eltrovaĵoj patentoj de aeraj veturiloj. (Aeronautiko). Ankaŭ inters. Pl.
114. FICHELHARDT Heior, Bornstrato, 32, Essen (Germanujo).
- 29-jara. — Komercisto. — Germana, esperanta kaj franca (ne perfekte). — Korespondi letere kaj interŝanĝi pri ĉiuj aferoj Pl.
115. EHRIKKE Alwin, Moltkestr. 15, Essen-Ruhr (Germanujo). 39-jara. — Instruisto. — Germana, esperanta, franca (iom). — De tempo al tempo pri la instruo kaj la eduko de la idotuloj.
118. LINAS Antonio, grupo Paco kaj Amo, Monsemy, 2-0, 2-a 67, Barcelona (Hispanujo). — 49-jara. — Komercisto. — Franca, hispana, kataluna, esperanta, kaj iom portugalia kaj itala. — L. PK. pri ĉio, kio koncernas Esperanton kaj Esperantion.
122. ANDREWS Edwin, Hallgarth, Colherstone, via Darlington, England. — 48-jara. — (Antaŭe) Spiĉisto. — Loĝas en vilaĝo. malproksima de urboj kaj Esp. grupoj. Antaŭe loĝis en urboj, fotografas kaj ŝatas la sciencojn. — Angla, esperanta, malmulte franca. — Antaŭenigi internacian pacon. Verkas pri fonetika alfabeto, kaj kolektas monerojn, Pl. PM.
123. PALČEVSKI Apolonio, Strato Sja Zorja d. N-ro 12, l. 14, Vilno (Rusio). — 50-jara. — Termzuristo. — Servas en ĉefa administracio de bienoj de Grafo B. Fyskivič. — Pola, rusa, lituana, esperanta kaj malmulte germana. — Korespondi pri ĉio kaj interŝanĝi Pl. kaj PM.
124. GRIGOROVIC Voldemaro, Pohlanka Kontrolo Poleskij, Vilno (Rusio). — 30-jara. — Oficisto (fervoja). — Nur rusa kaj esperanta. — Interŝanĝi Pl., PM. bildhanke, kaj pri fervojaj aferoj en ĉiuj landoj.
125. GLANZNER Erich, Treplower Str. 91, Rixdorf b/ Berlin (Germanujo). — Bankoficisto (Ankaŭ grafologio). — Esperanta, germana, franca, angla. — Korespondi pri naciaj kutimoj kaj interŝanĝi manuskriptojn de famuloj ankoraŭ vivantaj.
126. SCHMITZ Wilh, Borgedorbeck, Bei/Essen (Germanujo). — 25 jara. — Komerca minejo-ficisto. — Germana, franca, esperanta. — Interŝanĝi Pl. kun neŭropanoj kaj fotografiaĵojn kun ĉiutandanoj.
127. MASKE Rudolfo, Schubertstr. 13, Dresden (Germanujo). — Terkultur-hemisto. — Germana, esperanta. — Korespondadi pri etnografiaj kaj natursciencaj demandoj kaj interŝanĝi rilatajn objektojn.
129. VINCENT Léon, 250, rue de Belleville, Paris 19e (Francujo). — 48-jara. — Komercioficisto. — Ne volas korespondi kun Eŭropanoj escepte kun Italoj kaj Skandinavoj. — Franca, esperanta. — Pl. kun loĝantoj en naciaj kostumoj kaj senvalorajn objektojn.
130. KRAUSE Alwin, Zitaŭerstrasse, 196 K., Neugersdorf/Sa (Germanujo). — 30-jara. — Komercisto. — Germana, esperanta. — Interŝanĝi belajn koloritaĵoj, Pl. bfl.
133. SUDDABY Arthur E.-B., 39, Arthur Street, Wilhersea (Anglujo). — 19-jara. — Fervoja Komizo. — Angla, esperanta. — Interŝanĝi PK. kun la malproksima oriento kaj Afriko.
134. — LUIS B., 28, Wersienestr, Düsseldorf (Germanujo). — 31-jara. — Urba teĥnikisto. — Distr. Del U. E. A. por okoid, Germanujo. — Germana, esperanta, franca, latina, Nederlanda, — PM. manlaborojn pretere kun ne Eŭropanoj.
135. KREUTZ Robert, Oppenheimerstrasse, 15, Frankfurt (Main) (Germanujo). — 48-jara. — Oficisto, stenografisto. — Ano de l' grupo Frankfurt (M.). — Germana, franca, angla, Nederlanda kaj esperanta. — Pl. pri lingvistiko, pri ĉiulingvaj sistemoj de stenografo, ktp.
136. RANIECKI Zygmunt, Kohierzyn apud Krakov (Galicio, Aŭstrio). — 37-jara. — Ingentero. — Direktanto de konstrua entrepreno de centra hejlado ventolado kaj akvokondukado. — Pola, rusa, germana, esperanta. — Pl. kun vidaĵoj de urbaj konstruaĵoj, monumentoj memorindaj vidaĵoj, naciaj tipoj, vestaĵoj.
138. GRILLON Joseph, rue Rossmann, 1, Colmar (Germanujo). — 32-jara. — Fabrikoficisto. — Del. de U. E. A. — Franca, germana, esperanta. — Interŝanĝi PM. eŭropajn ĉiuspecajn kontraŭ ekster-eŭropaj PM., sendos ĉiam grandan nombron ; la markoj ne estos ĉiam malsamaj.

